

Poslanica delovnemu kolektivu železarne

V splošnem prizadevanju delovnih ljudi Jugoslavije, tistih, ki razumejo, da je uspeh uveljavljanja nove gospodarske reforme odločilno odvisen od boljšega zunanjega in notranjega poslovanja na vseh področjih dejavnosti, prevzemamo kot vedno doslej tudi mi svojo nalogo, ki pa ni lahka v akciji za ureditev sedanjega kritičnega gospodarskega stanja.

Zavedati se moramo, da obveznosti, ki so jih posamezne delovne enote sprejele za izkoriščanje sedanjih proizvodnih, časovnih in materialnih rezerv niso le trenutnega ali same političnega značaja. Od boljšega gospodarjenja je direktno odvisna tudi stalna rast osebnih dohodkov zaposlenih in večja kupna moč dinarja, to pa je ena od osnovnih karakteristik novega gospodarskega sistema.

Redno zasledovanje in kritično obravnavanje doseženih rezultatov po novem načinu dela ter razširitev programa notranje akcije tudi na manj raziskana šibka področja poslovanja je odgovorna naloga tako organov upravljanja kot uprave in družbeno-političnih organizacij železarne.

Reforma nam v naprej ne more zagotoviti boljšega položaja brez pokritja, ki ga bodo pokazali šele rezultati boljšega dela. Težave, ki v tem prehodnem obdobju že nastajajo, so pričakovane in jih nihče od naših državljanov, skupščin ter družbeno-političnih vodstev ne podcenjuje. Zmanjšamo jih lahko le, če vsi skupaj zavijemo rokave, za to pa nam je potrebna največja enotnost in prizadevnost kolektiva. V tem odločilnem času ne bo smel nihče stati ob strani in čakati na rezultate gospodarske reforme. Še bolj energično moramo preprečevati razdiralno delo nekaterih ljudi različnih kvalifikacij in stališč ki v vsakem primeru zavzemajo odklonilno stališče za svoj ali nek drug račun ter ga vsiljujejo svoji okolici. Če smo doslej vse to prenašali zaradi velike demokratičnosti našega družbenega sistema, se moramo pri stanju, ko gre za »biti ali ne biti« odločiti, komu bomo sledili. Pri težavah, ki nastajajo zaradi razbijanja enotnosti katere koli akcije

je kolektiva, se razdiralci poskrijejo, ker so svoje delo opravili, mi pa ostanemo praznih rok. Organi upravljanja in družbeno-politične organizacije železarne ugotavljajo vzporedno z analizo notranjega položaja, da breme gospodarske reforme ne morejo v polni meri nositi samo proizvajalci, ki jim družba zagotavlja le okrog 12,45 % večje osebne dohodke, odstopljene kot dajatve, ki so delno nadomestilo za podražitve življenjskih stroškov, vse ostalo pa bodo morali kriti z boljšim gospodarjenjem.

Obsojamo neodgovorno in špekulativno povečevanje cen vsakdanjih življenjskih potreb in uslug v mnogih primerih na maksimum, to pa je enostaven prenos vseh povečanih stroškov njihovega poslovanja na proizvajalca. V nasprotju z vsemi načeli družbene ureditve in novega sistema je, da bi moral proizvajalec nositi večje breme in težave, ki nam jih v prvem prehodnem obdobju prinaša gospodarska reforma, kot oni, ki te artikule le izdelujejo, prodajajo ali nudijo druge usluge. Člani naše delovne skupnosti, ki sodelujejo v skupščinah, ustanovah in svetih, morajo imeti odločujoč glas, ki naj se pri obravnavanju in odobravanju cen življenjskim artiklom in uslugam tudi sliši, ker se regulatorji te politike v občini. Ustrezne ukrepe odredijo za preprečevanje sedanjih nenormalnih zvišanj življenjskih stroškov tudi republiški zvezni organi. Tržne inšpekcije, vsi člani našega kolektiva in občani pa so dolžni za zaščito svojih interesov, da vse špekulativne poizkuse pri zviševanju cen odločno obravnava in prijavljajo javnemu tožilstvu.

Cene, kakršne trenutno so izven naše železarne, ne smejo povzročiti malodušja v kolektivu, še manj pa dvome v gospodarsko reformo, ker je ključ za njen uspeh v naših rokah in se z drugimi besedami imenuje »več, boljše in cenejše proizvodnje s čim manjšo birokracijo.«

Delavski svet železarne
in družbeno-politične
organizacije

Kakšni bodo naši osebni dohodki po spremembi stopenj prispevkov

Ko govorimo o osebnih dohodkih, imamo pogosto v mislih denar, ki ga v obliki izplačila dobimo vsak mesec v izplačilni kuverti. Če smo zelo površni, je temu res tako, saj navsezadnje v resnici razpolagamo le s tistim denarjem, ki ga dobimo kot gotovino v roke. Že pri tem pa večkrat »pozabimo« h gotovini, ki jo dobimo pri izplačilu 15. v mesecu, prišteti še akontacijo, izplačano zadnjega v mesecu, še večkrat pa vse obveznosti, ki jih za nas poravnava obračunska služba železarne, namesto da bi vsak sam pisal položnice in nosil denar na pošto. Če navedem samo nekaj najvažnejših, so to predvsem: potrošniški krediti pri bankah in trgovskih podjetjih, DOZ, hranilna blagajna, razne članarine, avtoprevozi in še vrsta drugih obveznosti. Mislim, da ni odveč poudariti, da bi šli zneski poštinih taks v milijonske vsote, če bi te obveznosti nakazoval vsak sam, da izgubljenega časa z nakazovanjem sploh ne računamo.

Že od leta 1958 dalje pa pojem osebnega dohodka ni več ozko vezan samo na čisto izplačilo, pač pa so v njem vsebovani tudi prispevki iz os. dohodka, tako da govorimo o bruto osebnem dohodku. Le-ta vsebuje poleg dela, ki ga v obliki izplačila prejme vsak posameznik, običajno še delež za proračun in delež za socialno zavarovanje. Pri obračunavanju os. dohodkov gre skozi plačilni listek tako imenovani bruto os. dohodek, pri katerem je najvažnejše za posameznika, v kakšnem odnosu

je bruto os. dohodek proti izplačilu.

Že od uvedbe bruto obračuna pa obstajajo tudi predpisi, koliko mora gospodarska organizacija od izplačanih bruto os. dohodkov vplačati še drugih obveznosti, ki v obračunskem smislu prav tako obremenjujejo sredstva za osebne dohodke, za kar se je v našem izrazoslovju udomačil izraz bruto-bruto osebni dohodek, to je vse, kar bremeni sredstva os. dohodkov, ki se izplačujejo posameznemu članu kolektiva.

Pri dosednji razlagi nomena nisem navajal posameznih vrst prispevkov, niti njih višine, ker so se le-ti skozi vsa ta leta menjali (Nadaljevanje na 2. strani)

Predsednik IS SRS Janko Smole in inž. Viktor Kotnik na obisku v železarni

ŽELEZAR

JESENICE, 14. avgusta 1965
LETO VII

Poštnina plačana v gotovini
Številka 33

15. redna seja DS železarne

Sprejet je akcijski program železarne

Lahko trdimo, da je bila zadnja seja delavskega sveta železarne ena od najpomembnejših v zadnjem obdobju. Delavski svet je najprej poslušal poročilo direktorja železarne inž. Matevža Hafnerja in direktorja gospodarsko-računskega sektorja o poslovanju v prvem polletju. Ker sta bila tretja in četrta točka dnevnega reda zelo sorodni po svoji vsebini, so se člani delavskega sveta zedinili, da bodo razpravljali šele po obeh poročilih skupaj, to je o že omenjenem poročilu ter o poročilu direktorja železarne o stanju v podjetju v zvezi z novimi gospodarskimi ukrepi.

V zvezi s poročilom o stanju podjetja v odnosu na novo gospodarsko reformo je direktor železarne inž. Matevž Hafner najprej opozoril na zakone, odredbe in odločbe, ki so jih že sprejeli zbori skupščine in Izvršni svet, tako da si lahko danes že ogledamo grobe analize našega podjetja in tudi predvidevamo mere, ki jih bo treba v našem podjetju podvzeti z namenom, da bi mobilizirali vse rezerve in da bi proizvodnjo usmerili tako, da bodo stroški proizvodnje kar najmanjši, na drugi strani pa finančna realizacijska vrednost kar najvišja. Inženir Hafner meni v svojem poročilu, da bomo le tako dobili

sredstva, ki so nam potrebna za prilagajanje naših osebnih dohodkov, povečanim življenjskim stroškom oziroma še več za povečanje standarda v primerjavi z današnjim.

Namesto dosedanjih primerjav položaja podjetja na osnovi zaključnega računa iz leta 1964 so merodajne službe

(Nadaljevanje na 2. strani)

Železarski globus

BELGIJA. Belgijska železarna »Chertal« dobiva raztaljen grodelj iz železarne »Phoenix-Rheinrohr« v Oberhausnu v Zahodni Nemčiji. Grodelj prevažajo v treh posebnih vagonih po železnici 162 km daleč. Ugotovili so, da se v času 9 ur in pol, kar traja prevažanje, ohladi grodelj od okoli 1370° C na približno 1280° C.

FILIPINI. V Francijo je pred kratkim prispel predstavnik filipinske vlade, ki proučuje s predstavniki francoske vlade možnost za izvedbo francoske tehnične pomoči Filipinom. Pri tem so Filipini posebno zainteresirani za pomoč na področju železarstva, ker bodo v bližnji bodočnosti zgradili na teh azijskih otokih dve manjši železarni.

Sprejet je akcijski program železarne

(Nadaljevanje s 1. strani) rih in novih pogojih poslovanja, tako da dobimo naslednji prikaz:

Preračun fakturirane realizacije in stroškov I. polletja 1963 na nove odnose prodajnih in nabavnih cen ter sprememb instrumentov:

elementi, ki povečujejo dohodek		(v 000 din)
prodaja na domačem tržišču:	grana 114	6,399.537
	grana 117	317.205
	skupno	6,716.742

realizacija na tujem tržišču	grana 114	130.409
	grana 117	110.155
	skupno	240.564

skupaj domače in tuje 6,957.306

Instrumenti:

— obresti na poslovni sklad	293.006
— Dpp — zvezni	100.510
— dodatni prispevek bruto OD	81.830

skupaj 475.346

skupaj a in b 7,432.652

Elementi, ki zmanjšajo dohodek:

	sed. vred.	poveč. vred.	razlika
Osnovne surovine:			
— domače tržišče	5,341.509	7,194.369	1,852.860
— uvoz	3,829.198	6,503.725	2,674.527
Goriva: domače tržišče	3,134.284	4,317.554	1,183.270
Nabavljena energija	387.132	502.718	115.586
Ostali material (15 %)	2,470.424	3,335.072	864.648
Lastna poraba	1,718.308	1,718.308	—
Storitve (tuje usluge) 20 %	392.211	470.653	78.442
Skupno	17,273.066	24,042.399	6,769.333

Rekapitulacija:	(v 000 din)
pozitivni efekt	7,432.652
negativni efekt	6,769.333
Povečan dohodek	663.319

Med razpravo o poslovanju podjetja v prvem polletju

surovo in staro železo v višini 3 %. Naši izdelki so zaščiteni s carino 8—10 %.

SPREMENBE CEN SUROVINAM IN NAŠIM IZDELKOM

Na osnovi odločitve Zveznega urada za cene so za naše osnovne surovine cene

povečane z naslednjimi indeksi:

koks	157
vareški siderit	155
ljubijski siderit	141
ljubijski limonit	139
ljubijski kozin	134
staro železo	135
premog (dodatno)	113
mazut	120

kislina	128
krommagnezitna opeka	153
magnezitna opeka	138
šamotna opeka	142
surova glina	127
surovi cink	144

Ves uvozni reprodukcijski material pa se z novo pariteto dinarja po vrednosti poveča za 66 %.

Cene našim izdelkom so se na osnovi odločitve Zveznega urada za cene spremenile z naslednjimi indeksi:

paličasto jeklo	137,8
fazonsko jeklo	137,3
valjana žica	133,3
vlečena žica	141,1
groba pločevina	128,5
srednja pločevina	125,5
tanka pločevina	136,4
dekupirana pločevina	142,5
pocinkana pločevina	156,9
hladno valjani trakovi	146,4
vlečeno jeklo	132,9

Dimenzijska doplačila v vsaki grupi so se povečala z enakim indeksom kot osnovne cene. Kvalitetna doplačila pa v vseh grupah z indeksom 136. Plemenita jekla, pri katerih se sedaj vračunava tudi dinamo in trafo, pločevina, imajo indeks 136. Pri tem pa so dimenzijska doplačila prilagojena evropskemu sistemu in izražena pri plemenitih jeklih v odstotku osnovne cene, kar v večji meri bonificira tanjše dimenzije, kot je bil to primer do sedaj.

Velike količine železne rude v Iranu

IRAN. V različnih delih Irana so znatna nahajališča kvalitetne železne rude. Najvažnejše nahajališče je v centru dežele blizu Araka, kjer cenijo skupne rezerve na skoraj 100 milijonov ton, medtem ko je količina železa v tej rudi okoli 47 %.

Pri 117. grani je upoštevano pri izračunu povečanje cen v povprečju za 20 %, toda to še ni uradno potrjeno. Kolikor to ni upoštevano, potem bo ugotovljeni povečani dohodek manjši za 317.205.000 din.

Pri domačih ferolegurah so upoštevane nespremenjene cene. Kolikor proizvodnja ferolegur ne bo regresirana, bo treba računati s povečanjem negativnega učinka za okrog 250 milijonov.

V celoti je zajetih 85 % materiala, medtem ko je pri ostalih 15 % drobnega materiala upoštevana povprečna 15 % podražitev.

PARITETA DINARJA

Določena pariteta dinarja — tako uvoznega kakor tudi izvoznega — v odnosu na ZDA \$ znaša 1250 dinarjev. Pri našem dosedanjem uvozu smo dolar plačevali po 750 dinarjev in pa dodatno carino, ki je bila za večino našega repromateriala minimalna, pri izvozu pa smo dobili za 1 \$ okrog 1160 dinarjev.

CARINE

Pri novem carinskem tarifnem pravilniku velja načelo, da so osnovne surovine brez ali pa z minimalno carino, polizdelki imajo carinsko stopnjo okrog 10 %, izdelki predelovalne industrije pa carinsko stopnjo okrog 20 %. V našem primeru je važno zmanjšanje carine na koks od 35 na 8 %, negativne pa so carinske pristojbine za

Kakšni bodo naši osebni dohodki . . .

(Nadaljevanje s 1. strani)

tako po namenu, še bolj pa po višini. Ker želim v članku prikazati razliko, ki bo v naših osebnih dohodkih nastala med sedanjim stanjem in spremembo, ki so jo tudi na tem področju prinesli novi predpisi, se bom poslužil primera sedanjega in novega obračuna, iz katerega jasno izhaja, kolikšna bo razlika med prejšnjim in novim izplačilom na roko. Prav ta razlika pa je obremenjena prva in najhitrejša kompenzacija družbe, s katero bo pokrit del povišanja življenjskih stroškov, ki je nastalo z uvajanjem radikalnih ukrepov v našem gospodarstvu.

SEDANJI OBRAČUN:

formirani ali brutto-brutto OD	109.000 din
prispevki od brutto os. doh. 9 %	9.000 din
brutto osebni doh. (izkazan v pl. 1.)	100.000 din
prispevek proračunu	17,5 % = 17.500
prisp. za soc. zavarovanje	21,7 % = 21.700
čisto izplačilo	60.800 din

NOVI OBRAČUN:

formirani ali brutto-brutto OD	109.000 din
prispevki od brutto OD 6,5 %	6.653 din
brutto oseb. doh. (izkazan v pl. listi)	102.347 din
prispevek proračunu	12,5 % = 12.793
prispevek za soc. zavarovanje	20,7 % = 21.186
čisto izplačilo	68.368 din

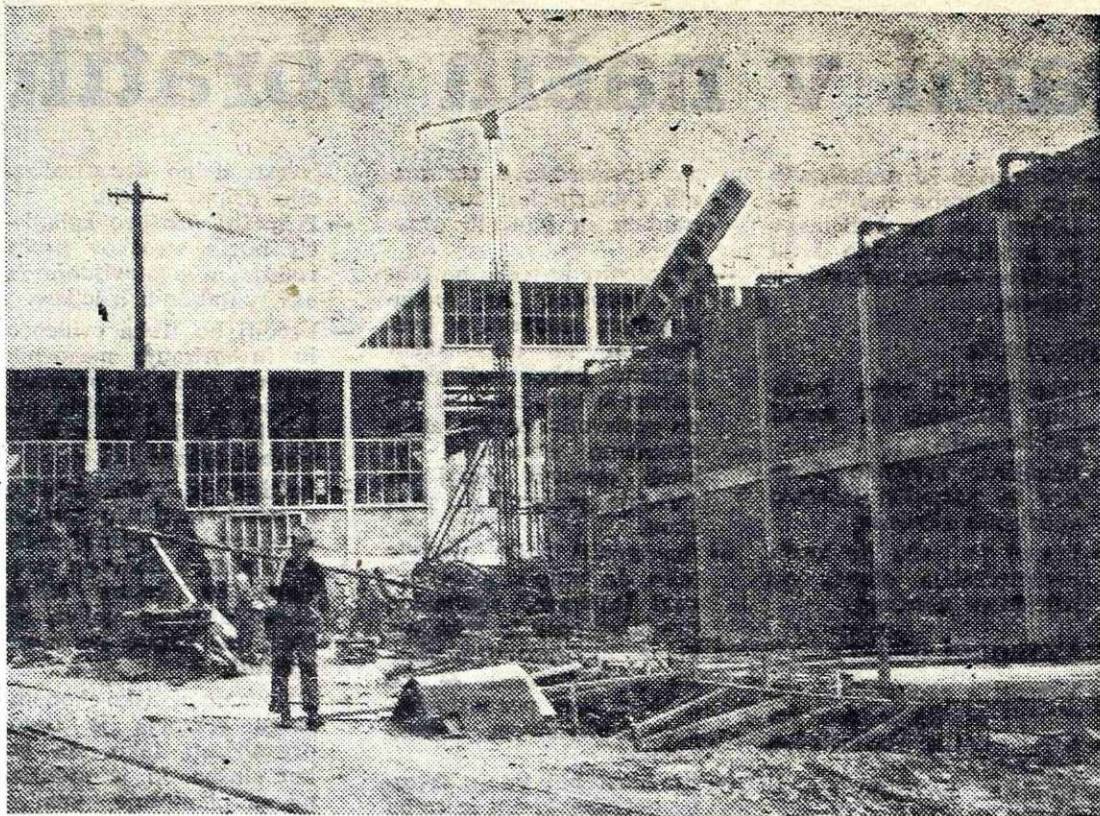
Ker prispevki, ki jih plača podjetje od brutto osebnega dohodka, niso v obračunu razčlenjeni, navajam v po-

Za primer se bom poslužil osebnega dohodka, ki znaša v bruto mesečnem znesku zaokroženo 100.000 din, za kar je potrebno, da ima posameznik del. mesto obrač. postavko 214 din/h bruto in enota doseže 125 % variabilnega dela. Za 100.000 din bruto os. dohodka, obračunane skozi plač. listo je moralo podjetje po sedanjih predpisih odvajati še 9 % prispevkov, kar pomeni, da je moral posameznik ustvariti vrednost 109.000 din. Ta vrednost je tudi zajeta v naših cenikih, ki vsaki delovni enoti formirajo os. dohodek. Obračun pred in po spremembi stopnje prispevkov pa je sledeč:

jasnilo, da 9 % po sedanjem ali »starem« obračunu zajema 4 % stanovanjskega prispevka, 2,5 % dopolnilnega prispevka za soc. zavarovanje, 1,5 % prometnim organizacijam (sindikalne karte) in 1 % prispevka za obnovo Skopja. Po novih določilih odpade 2,5 % dopolnilnega prispevka za soc. zavarovanje, tako da ostane le 6,5 % na obveznost.

Iz primerjave se vidi, da je razlika v čistem izplačilu v tem primeru 7568 din ali 12,45 % več kot prej, če povečanje primerjamo z novim bruto os. dohodkom, pa znaša razlika 7,4 %. Ker so navedena vsa razmerja tudi v odstotkih, si lahko razliko izračuna vsak sam, ob kakršnikoli višini OD. Z ozirom da bo 15. avgusta prvo izplačilo po novem obračunu, bo v plačilnem listku vsakega posameznika, v sedaj nekorisnjeni koloni »občinski prispevek«, izračunana in evidenčno prikazana razlika v vsoti med starim in novim obračunom. Poudarjam, da je vsota samo evidenčno prikazana zato, da brez preračunavanja lahko takoj ugotovimo, za koliko bo čisto izplačilo večje od prejšnjega. Pri tem pa ne smemo prezreti, da je osnova ali začetek obračuna pri formiranju, ki pa je povsem odvisno od rezultatov našega dela. Prav s tem pa se v juliju ne moremo preveč pohvaliti.

SM

Gradnja nove patentirnice v Hrenovici

Ostanki stanovanjske hiše v Hrenovici po miniranju

Podatki o gibanju nezgod v prvem polletju niso razveseljivi

Oddelek socialno zdravstvene službe je izdelal poročilo o gibanju nezgod v prvem polletju in jih primerjal s podatki za isto razdobje od leta 1961 do leta 1965.

Poročilo ugotavlja, da podatki o gibanju nezgod za prvo polletje niso razveseljivi, če jih primerjamo s podatki iz prejšnjih let. Res je, da v prvem polletju nismo imeli smrtnih nesreč, toda v tem času se je povečalo število nezgod pri delu za 5% oziroma 21 primerov, v odnosu na število zaposlenih članov kolektiva. Poškodovanci so bili odsotni 579 dni več kot lani, to pa pomeni 8% več bolovanja.

Se slabša je primerjava podatkov poškodb na poti na delo in z dela saj je bilo v prvih šestih mesecih kar 24 poškodb več kot lani ali 51%. Zaradi tega je bila tudi odsotnost z dela večja za 235 dni ali skoraj za 26%. Poudariti je treba, da poškodbe na poti iz službe in v službo predstavljajo 14% vseh nezgod v prvem polletju in kar 12% dni bolovanj na račun teh poškodb. Pravih vzrokov za povečanje števila nezgod pri delu ne bi smeli iskati samo v tehnološkem postopku, ki se bistveno ni spremenil, temveč moramo opozoriti na subjektivne faktore, ker člani našega kolektiva vse premalo razmišljajo o svoji varnosti pri delu, kaj šele, da bi se ravnali po zdravstveno varstvenih navodilih vodstvenega kadra. Seveda smo brez moči pri nezgodah na poti iz službe in v službo, ker so lahko skrite domače in prometne nesreče. Menimo, da bi se število teh nezgod hitro zmanjšalo, če bi zakoniti predpisi poškodovancev na poti v službo ne zagotavljali enakega položaja kot ga imajo oškodovanci pri delu.

Ob koncu še nekaj statističnih podatkov: v letošnjem prvem polletju smo imeli na število zaposlenih 6,3% nezgod pri delu, skupno z nezgodami na poti v službo in iz službe pa 7,3%. Tako se je poškodoval vsak 14. član kolektiva in bil zaradi po-

škodbo pri delu in na poti v službo ter iz službe odsoten z dela 18 dni. Podatki kažejo, da je bilo v odnosu na stalež v letu 1961 641 nezgod, v letu 1962 475, v letu 1963 420, v letu 1964 418, letos pa 438. Vsi podatki se nanašajo na prvo polletje tekočega leta.

Zanimiva je tudi primerjava nezgod na poti v službo in iz službe. Takih primerov smo imeli v prvem polletju leta 1961 44, leta 1962 47, leta 1963 samo 31, leta 1964 47 in letos 71. Največje število izgubljenih dni zaradi poškodb pri delu je bilo v letu 1961, in sicer 9259, leta 1962 8882, leta 1963 7976, leta 1964 7510, letos pa 8089. Število izgubljenih dni na poti v službo in iz službe pa se je od leta 1961 gibalo takole: leta 1961 je bilo zaradi tega izgubljenih 650 dni, leta 1962 581, leta 1963 1040, lani 912, letos pa celo 1147.

Če primerjamo podatke o gibanju nezgod v prvem polletju po skupinah delovnih enot v odnosu na stalež zaposlenih, ugotovimo, da se je ponesrečilo pri delu 25% sodelavcev, ki so zaposleni v talilnicah, 34% iz valjarn, 15% iz predelovalnih obratov, 21% iz strojno-energetskih obratov in 5% iz upravnih služb. Na poti iz službe in v službo pa se je ponesrečilo 10% članov kolektiva iz talilnic, 16% iz valjarn, 21% iz predelovalnih obratov, 39% iz strojno-energetskih obratov in 14% iz upravnih služb. Ne bodo odveč tudi podatki o izgubljenih dnevih zaradi nezgod pri delu ter na poti v službo in iz službe v %:

	pri delu na poti	
	v %	v %
talilnice	26	10
valjarne	29	14
predel. obr.	17	19
stroj.-ener. obr.	22	28
upravne službe	6	29

Program komisije za delitev dohodka pri upravnem odboru

Upravni odbor je imenoval komisijo z namenom, da se ukvarja z vprašanjem delitve dohodka. Omenjena komisija je sprejela naslednji ožji delovni program:

— premiranje prihrankov pri surovinah in pomožnem materialu itd.,

— urediti je treba penaliziranje kvalitetnih polizdelkov med posameznimi delovnimi enotami,

— rešiti vprašanje formiranja osebnega dohodka v reorganiziranih obratih strojno-energetske grupe,

— urediti vprašanje formiranja dohodka v službah.

Sirši akcijski program te komisije pa je naslednji:

— analizirati je treba sistem delitve dohodka in izbrati najbolj odgovarjajoče za naše podjetje s stališča končne organizacijske strukture. Na osnovi te odločitve pa je treba napraviti predlog za začasno rešitev, odgovarjajočo vsakokratnemu obstoječemu stanju.

NAGRAJEVANJE

Komisija za študij sistema nagrajevanja po delu je izdelala naslednji ožji program:

— analiza stanja in pomanjkljivosti sedanjega načina nagrajevanja,

— pregled analitske ocene, — pregled sedanjega normativa delovne sile,

— rešitev vprašanja odnosa celokupnega osebnega dohodka in gibljivega dela,

— prenos tehničnega in administrativnega kadra v okviru služb,

— vprašanje delitve premij na prihranek materiala,

— vprašanje kvalitetnega penala na zgrešene šarže v jeklarni.

Sirši program komisije pa je naslednji:

— uvesti je treba čiste tehnične norme namesto dosedanjih stihijskih v posameznih delovnih enotah,

— sistem nagrajevanja v delovnih enotah strojno-energetskih oddelkov,

— sistem nagrajevanja v okviru služb z namenom, da se razširi nagrajevanje po delu,

— izdelati je treba analize morebitnega prehoda na drugačen način nagrajevanja.

Francoski nikelj za Kitajsko

LR KITAJSKA. V Pekingju je predstavnik francoske družbe »Le Nickel«, ki se ukvarja s proizvodnjo niklja, podpisal s predstavniki kitajske vlade sporazum o prodaji te kovine LR Kitajski. Po tem sporazumu bo francoska družba prodala LR Kitajski v prihodnjih štirih letih skupno 9300 ton niklja.

Akcijski programi v naših obratih

Organi delavskega samoupravljanja in vodstvo železarne so že predhodno pričeli analizirati možnosti za izboljšanje poslovanja železarne. Upravni odbor je postavil dve komisiji, in sicer komisijo za sistem delitve dohodka in komisijo za nagrajevanje, na konferenci obratovodij 17. julija pa so bila obratovodstva zadolžena, da izdelajo akcijski program v posameznih delovnih enotah.

PLAVŽ

- Prihraniti koks z injektiranjem mazuta.
- Povečati uporabo samohodnega sintra.
- Urediti točno evidenco surovin (koksa, rude itd.).

JEKLARNA

- Prihraniti na ferolegurah 300 din pri toni.
- Prihraniti pri porabi energije 600 din na tono.
- Zmanjšati nezaželene šarže od 7,9 na 5 %.
- Uvesti akuterne plošče pri vlivanju jekla in s tem zmanjšati čiščenje gredic in flemanje bram, na drugi strani pa bodo povečali izplen.

VALJARNE

TEŽKA PROGA

- Povečati izplen na 83 %.
- Zmanjšati zavaljane količine od 60 na 25 ton na mesec.
- Tehnologijo valjanja izdelati tako, da se kvalitetna jekla lahko zakladajo v Ignis peč.
- Od septembra naprej je treba izkoriščati koledarski fond z dodatnimi 1–2 nedeljskimi dninami.
- Penalizirati neustrezne dimenzije in profile.

LAHKE PROGE

- Izmeček je treba zmanjšati od 111 na 30 ton mesečno.
- Ker je lastna cena večkrat večja od prodajne cene, je treba valjati predvsem izdelke s povprečno visoko prodajno ceno.
- Zamenjave bo treba disciplinsko obravnavati, za škodo pa odgovarjajo krivci ali odgovorni.

VALJARNA 1300

- Poostriti je treba odgovornost za pravilno dimenzijo pločevine pri povečani kontroli vložka.
- Na žarilnih pečeh je treba uvesti zaščitne zvonce iz prokroma 19, ki vzdržijo sedaj preko 50 šarž, medtem ko so stari vzdržali 3 do 4 šarže.
- Organizirati povečano proizvodnjo dekapirane in pocinkane pločevine glede na boljši odnos prodajne cene.

VALJARNA 2400

- Izmeček zaradi zavaljanja (netočnih dimenzij) zmanjšati od sedanjih 700 ton na minimum.

- Zmanjšati zastoje od 22 na 17 %.
- Zmanjšati normativ na progi zaradi uvedenega odbrizgavanja od tri na dva človeka.

ŽIČNA VALJARNA

- Zamenjati bo treba generatorski plin z mešanico mazuta in plavžnega plina. S tem se bodo znižali stroški od 16 na 8 dinarjev.
- Zmanjšati normativ delovne sile za 10 oseb.
- Izkoriščati koledarski čas z menjavo dnin na mestu samem.

JEKLOVLEK

- Pri vlečenju preiti na daljše palice (10 m na novih in 6 m na starih strojih).
- Spremeniti tehnologijo brušenja s predhodno kalibracijo vlečenja.
- Zmanjšati število vlekov.
- Zmanjšati normativ ob obratovanju novih naprav za 23 oseb pri povečanju ženske delovne sile.

HLADNA VALJARNA

- Izdelava mehkih kvalitet širokih trakov na Siemagu in Demagu, na starih strojih pa izdelovati samo visoko vredna legirana jekla v obliki ozkih trakov.

ŽIČARNA

- Povečati produktivnost z izkoriščanjem novih zmogljivosti ter ustavitvijo nizko produktivnih vlečnih strojev.
- Rešiti bo treba problem hitrega varjenja kolobarjev.

LUŽILNICA

- Organizirati bo treba luženje nerjavečih žic in trakov.

- Tehnološko in organizacijsko bo treba urediti lužilnico, da bo količinsko in kvalitetno lahko krila potrebe hladne valjarne in žičarne.

ŽEBLJARNA

- Izboljšati je treba kvaliteto pakiranja in uvesti paletiziranje.
- Izboljšati kvaliteto žičnikov in pospešiti izdelavo specialnih žičnikov.
- Izvesti je treba do kraja reorganizacijo obrata po izdelanem predlogu.

ELEKTRODNI ODDELEK

- V zvezi s proizvodnjo varilnega praška je treba rešiti odprta tehnološka vprašanja.
- Izboljšati bo treba tehnologijo izdelave elektrod, zlasti bazičnih, na sedanjih in novih napravah.

STROJNO-ENERGETSKI OBRATI

- Za strojno-energetske obrate, ki imajo tudi velike možnosti prihrankov, je podrobnejši akcijski program še v izdelavi. Čimprej je treba izvesti že dolgo pričakovano reorganizacijo teh obratov.

SLUŽBE

Ker so vse službe v podjetju vezane tudi na izpolnjevanje predlaganih akcijskih programov delovnih enot, bo program služb izdelan pozneje, in sicer za vsako službo posebej. Pri izdelavi teh programov je treba upoštevati naslednje:

- Poenostavljenje administracije z ustreznim znižanjem čistega administrativnega osebja.
- Znižanje stroškov upravno prodajne režije, zlasti izdelkov za propagando,

za reprezentanco ter raznih članarin kot tudi zamudnih in bančnih obresti.

- Zagotoviti je treba potrebne surovine in reprodukcijski material v kvalitetnem in terminskem pogledu, kakor tudi glede nabavnih cen, tako da bodo proizvodni obrati lahko nemoteno obratovali in imeli osnovni pogoj za znižanje proizvodnih stroškov.

- Spremeniti način prodaje tako, da bodo zagotovljeni roki izdobe, optimalne prodajne cene in take količine, ki omogočajo visoko produktivnost. — To zahteva tudi poenostavljanje proizvodnega asortimenta.

- Prednost naj imajo izvozne potrebe, ki jih je treba kar najbolj vskladiti z dinamiko ostale proizvodnje, dosežene izvozne cene pa ne primerjati z domačimi, ampak le s proizvodno ceno določenega artikla.

- Zaostriti je treba kontrolo v vseh fazah proizvodnje, zlasti pa še pred odpremo in okrepanje delovanje OTK pri arbitriranju neustrezne kvalitete pri dobavah med posameznimi delovnimi enotami in znižati ceno obračunske točke.

- Povečati disciplino pri programiranju proizvodnje in

izvesti delno decentralizacijo priprave dela.

- Pospešiti izdelavo kalkulacij novih stroškov proizvodnje in ugotavljanje za nas rentabilnih izdelkov.

- Urediti bo treba evidenco in inventiranje masovnih surovin glede na primanjkljaje, ki se običajno pokažejo pri koksu, rudi in starem železu.

- Izdelati je treba študijo o poenostavljanju analize stroškov in dopolniti sedanji sistem z delitvijo stroškov, na katere lahko obrat bistveno vpliva, in tiste, na katere ne more vplivati.

- Delovanje plansko-ekonomskega sektorja je treba organizirati tako, da bo kot služba, ki je zadolžena za planiranje, analizo in medsebojno koordinacijo proizvodnje imel v našem podjetju ustrezno vlogo.

- Okrepiti je treba delovanje racionalizatorstva, zlasti pa drobne izboljšave z namenom, da povečamo produktivnost in znižamo normativ ali pa zamenjamo možko delovno silo z žensko.

Za izvajanje oziroma izpolnjevanje akcijskega programa bo upravni odbor imenoval posebno komisijo.

Jeseničani letujejo tudi na Hvaru

Železarna Jesenice, ki omogoča članom svojega kolektiva preživljanje letnega dopusta na Jadranu, ima že iz za osvoboditve v Crikvenici lasten dom, v Biogradu na moru pa je dogradila letos nov počitniški tabor. Onim, ki jim je ljubši gorski zrak, pa nudi prav tako ceneno le-

tovanje v počitniškem domu na Mežakliji. Poleg železarne imajo oziroma gradijo ostala podjetja počitniške tabore v Umagu in Novigradu, TVD Partizan Jesenice pa ima že nekaj let organiziran tabor v Baški. Člani sindikalne podružnice Železarskega izobraževalnega centra, ki so do odcepitve od sindikalne organizacije železarne lahko letovali v domovih in taborih železarne, so letos že drugo leto brez možnosti organiziranja in cenene letovanja. Da bi članom vsaj delno ugodili, je sindikalna podružnica ŽIC omogočila letos svojim članom letovanje v Jelsi na Hvaru. Od 3. julija se tedensko ali 14-dnevno izmenjuje po nekaj članov podružnice, ki so z letovanjem na otoku Hvaru, kjer je klima južnega Jadrana, izredno zadovoljni. Lepo vreme, odlična plaža in možnost organiziranja izletov v prelepo okolico z borovimi gozdovi in subtropskimi nasadi odtehtajo, upoštevajoč regres, tistih nekaj sto dinarjev. Pa ne samo člani sindikalne podružnice ŽIC, tudi mnogi ostali Jeseničani so že stalni obiskovalci Jelse na Hvaru, zato bomo v prihodnji številki objavili reportažo z Jelse, ki je poznana po vsakoletnem vinskem sejmu z zgodovinsko tradicijo.

P. U.

O akcijskih programih je na seji DS govoril direktor železarne inž. Matevž Hafner

Proizvodnja v juliju Premije in materialni stroški

Izpolnitev po obratih

Ekonomska enota	Izpolnitev operativnega plana v %
plavž	103.1
martinarna	106.1
elektropeč	86.5
livarne	98.0
opekarna	120.1
TOPILNICE	103.6
težka proga	91.4
srednje in lahke proge	99.5
žična valjarna	91.5
valjarna 2400	95.3
valjarna 1300	101.3
jeklovlek	105.3
VALJARNE	94.7
hladna valjarna	86.7
žičarna	76.5
žebljarna	62.2
cevarna	86.3
elektrodni oddelek	98.8
PREDELOVALNI OBRATI	80.3
ŽELEZARNA	97.7

Železarna je v juliju izpolnila operativni načrt skupne proizvodnje samo s 97,7%. Tudi blagovna proizvodnja je bila dosežena samo s 94,1%. Finančni načrt in načrt izvoza tudi nista bila izpolnjena.

Topilnice so operativni načrt skupne proizvodnje presegle za 3,6%. V tej enoti nista izpolnila operativnega načrta samo livarna in elektropeč. Plavž je obratoval v redu, proizvodnja surovega železa je bila presežena zaradi dobre kvalitete koksa in rudnega vložka. Tudi martinarna je svoje obveznosti prekoračila, imeli so pa nekaj težav s preskrbo kokila za vlivanje ingotov in gamsov. Elektropeč (BBC) ni izpolnila načrta zaradi podaljšanja glavnega remonta, obratovanje pa je tudi delno ovirala nizka napetost električnega toka. ASEA peč tudi ni dosegla planirane proizvodnje zaradi številnih nepredvidenih zastojev.

Valjarne so operativni načrt skupne proizvodnje dosegle samo s 94,7%. Samo obrata valjarna 1300 in jeklovlek sta izpolnila načrt. Težka proga ni izpolnila načrta zaradi večjih zastojev, in to na račun povečanja valjavniških napak in delno jeklarne (slabi ingoti) in delno zaradi valjanja večje količine elektro kvalitete. Tudi lahke proge so imele velik odstotek zastojev zaradi pomanjkanja delovne sile. Izredno pomanjkanje delovne sile pa je bilo v čistilnici polizdelkov, kar je vplivalo, da programi na lahkih progah in prodaja na težki progi ni bila izpolnjena.

Tudi žična valjarna ni izpolnila načrta zaradi večjih okvar, pomanjkanja in odsotnosti delovne sile in povečanja valjavniških zastojev. Valjarna 1300 je izpolnila načrt, vendar je bila odsotnost delovne sile občutna, saj je bilo dnevno nezasedenih preko 130 delovnih mest. Valjarna 2400 je presegla načrt vroče valjane pločevine, vendar načrta niso izpolnili v

glavnem zaradi povečanja medfazne proizvodnje in delno zaradi prevzemov.

Predelovalni obrati so operativni načrt skupne proizvodnje dosegli samo z 80,3%. V tej enoti ni noben obrat izpolnil predpisanega proizvodnega programa. Cevarna je imela v drugi polovici meseca julija glavni remont in istočasno kolektivni dopust. Ostali obrati pa niso dosegli načrta zaradi pomanjkanja in odsotnosti delovne sile predvsem v žičarni in hladni valjarni, ostali obrati, ki pa so vezani na vložni material iz žičarne, pa zaradi pomanjkanja vložnega materiala za nadaljnjo predelavo.

RJ
CPD

Letošnje poročilo o polletnem poslovanju je pokazalo, da je od skupne eksterne realizacije za prvih šest mesecev v višini 21,7 milijard kar 15,9 milijard mater. stroškov. Te številke nam povedo, da predstavljajo približno tri

naš kolektiv zaostrene pogoje poslovanja. Povišanje osebnih dohodkov, kolikor jih omogoča znižanje prispevkov, to je za 12,45%, je CDS na svoji zadnji seji že odobril in bo pri izplačilu za mesec julij upoštevano. Za nadalj-

še tudi seznanjen na zadnji seji DS železarne. V posameznih obratih obstajajo velike možnosti za prihranke, ki jih je možno doseči brez dodatnega truda, temveč samo z večjo pazljivostjo pri delu. Naštetimo samo nekatere

Tudi v martinarni bi lahko znižali proizvodnje stroške

četrtine vseh izdatkov, ki so potrebni za normalno obratovanje železarne materialni stroški, v katerih so zajete surovine, različni materiali in vse ostalo, razen osebnih dohodkov ter amortizacije.

Gospodarska reforma, ki smo jo pred kratkim pričeli izvajati v naši državi, je nujno postavila tudi pred

nje povišanje bomo morali pogledati za rezervami znotraj ograje naše železarne in si z njihovim izkoriščanjem ter boljšim delom zagotoviti več osebnih dohodkov. Na kratko povedano, višje dohodke bomo morali sami pri-
gospodariti.

Brez dvoma bo eno izmed najvažnejših področij, kjer bomo morali iskati možnosti za povečanje skupnega dohodka podjetja in s tem tudi osebnih dohodkov, materialni stroški. Tu imamo še izredno velike možnosti, saj so tudi številke naših materialnih stroškov z ozirom na značaj naše proizvodnje zelo velike. Če bi prihranili samo 1 odstotek na materialnih stroških, bi lahko povečali dohodek podjetja v prvih šestih mesecih letošnjega leta za 159 milijonov dinarjev.

Jasno je, da je za doseglo znižanja proizvodnih stroškov potrebno predvsem zainteresirati za to proizvajalce, ki imajo z različnimi materiali in napravami opravka. Osnovni interes vsakega člana kolektiva je v tem, da bi dosegel čim večji osebni dohodek in s tem možnost za doseganje in izboljšanje svojega zaželenega življenjskega standarda. Kdor s svojo pažnjo, trudom in vestnostjo doseže določen prihranek materiala, naj bo za to nagrajen z višjim osebnim dohodkom. Ta cilj dosežemo s premijami na znižanje materialnih stroškov.

Tudi v naši železarni bomo v najkrajšem času vpeljali premije za znižanje materialnih stroškov, saj so priprave za to v teku ter je bil o tem

re v delovnih enotah talilnic, ker so dejansko tam možnosti za premiranje na znižanju materialnih stroškov zaradi značaja dela največje.

Na plavžu je praktično edina, vendar izredno velika možnost za znižanje materialnih stroškov pri porabi koksa, ki je izredno drago gorivo in bo manjša poraba lahko prinesla velike prihranke. V martinarni so možnosti znižanja materialnih stroškov predvsem pri porabi sintermagnezita, kokila, porabe goriva, povečanju vzdržnosti obokov SM peči in porabi opeke za ponovce. Na elektropeči je važna poraba elektro, sinterdolomita, kokila, vzdržnosti obokov ter s tem prav tako poraba opeke za ponovce. Pri opeki za ponovce in za oboke elektropeči bo potrebna kombinacija premiranja s šamotarno, ker ima na porabo obeh vrst opeke vpliv tako njena kvaliteta, kar zadeva šamotarno, kakor tudi način uporabe, na kar imata vpliv oba prej omenjena obrata. Isto velja pri porabi kokila za livarno.

S tem sem omenil samo nekaj možnosti za uvedbo premiranja na znižanje proizvodnih stroškov v delovnih enotah talilnic. Tako v teh kakor tudi v drugih delovnih enotah naše železarne pa bo treba še dobro proučiti, kje bi lahko prihranili na materialnih stroških in te prihranke na ta ali oni način izmerili, ali kako drugače ugotovili, da bi lahko potem na podlagi obračuna izplačali tistim članom delovnega kolektiva, ki so imeli pri tem nadaljevanje na 8. strani

prejeli smo...

ZABAVNA GLASBA V NAŠEM GARNIZONU

V svojem zadnjem pismu sem bralcem »Železarja« predstavil Kavadarce, to je kraj, kjer služim vojaški rok, sedaj pa bi rad opisal uspehe našega zabavnega ansambla.

Že kmalu po prihodu v Kavadarce smo pričeli s pripravami za kulturno-zabavno prireditev v počastitev rojstnega dne maršala Tita. Brez glasbe in petja pri vojaki ne gre, zato smo morali najprej poiskati vojake, ki igrajo posamezne instrumente. Kmalu smo se zbrali in sicer dva poklicna glasbenika (kitarist iz Zagreba, Alojz Hudovernik, ki ga na Jesenicah poznajo kot odličnega klarinetista in saksofonista, jaz pa sem bobnar). Toda bili smo brez instrumentov. Dobili smo dovoljenje in šli domov po svoje instrumente, tako da je bil tudi ta problem uspešno rešen. Po vrnitvi z dopusta smo se takoj lotili dela. Štirinajst dni pozneje smo bili že pri-

pravljani, da lahko priredimo samostojen koncert. Proti pričakovanju smo dosegli velik uspeh. Dvorana, ki sprejme okrog 800 ljudi, je bila polna poslušalcev, vzdušje na koncertu pa tako, da ga ne pomnim. Štirinajst dni pozneje smo za lokalno radijsko postajo posneli deset skladb, nato pa so vabila iz okoliških mest kar deževala, tako da smo v enem mesecu priredili kar dvajset koncertov. Iz razgovorov s prebivalci teh krajev smo zvedeli, da je naš ansambel popularen zaradi izredne zasedbe in podobnega ansambla v teh krajih sploh še ni bilo. Zasedba, kakršno imamo mi, se v svetu šele uveljavlja (solo kitara in bas kitara, obe električni, saksofon ter bobni in ritem kitare). Za naš ansambel se zanimajo celo radio Skopje, nastopili pa naj bi tudi v domu kulture v Skopju.

Lep pozdrav

Franc Gaser,
V. P. 2151/k,
Kavadarci

—Upravni odbor šolada za izobraževanje strokovnih
kadrov občine Jesenice

razpisuje

za šolsko leto 1965/66 naslednje štipendije:

- 1 štipendijo za študij na FILOZOFSKI FAKULTETI — angleščina, nemščina
- 1 štipendijo za študij na FILOZOFSKI FAKULTETI — pedagogika, zgodovina
- 1 štipendijo za študij na FILOZOFSKI FAKULTETI — pedagogika, slovenščina
- 1 štipendijo za študij na FILOZOFSKI FAKULTETI — pedagogika, angleščina
- 2 štipendiji za študij na FAKULTETI ZA ARHITEKTURO, GRADBENISTVO IN GEODEZIJO — komunalni oddelek
- 1 štipendijo za študij na EKONOMSKI FAKULTETI
- 1 štipendijo za študij na VISOKI SOLI ZA POLITIČNE VEDE
- 2 štipendiji za študij na PRAVNI FAKULTETI
- 4 štipendije za študij na PEDAGOSKI AKADEMIJI — matematika, fizika
- 2 štipendiji za študij na PEDAGOSKI AKADEMIJI — tehnični pouk fizika
- 1 štipendijo za študij na VISJI EKONOMSKI SOLI — oddelek za knjigovodstvo in finance
- 2 štipendiji za študij na VISJI EKONOMSKI SOLI — oddelek za blagovni promet
- 1 štipendijo za študij na VISJI UPRAVNI SOLI — upravná smer
- 1 štipendijo za študij na VISJI UPRAVNI SOLI — oddelek za statistiko
- 1 štipendijo za študij na SREDNJI VETERINARSKI SOLI
- 4 štipendije, ki bodo podeljene ne glede na vrsto študija socialno šibkim dijakom.

Kandidati naj prošnjam, kolkovanim s 50 din, pri-
ložijo:

- življenjepis
- potrdilo o premoženjskem stanju in dohodkih staršev
- mnenje šole
- zadnje šolsko spričevalo oz. frekventacijsko potrdilo
- priporočilo družbene organizacije.

Rok za vlaganje prošenj je do 30. avgusta 1965.

Kako je s šamotno opeko za tlakovanje

Dne 6. 8. 1965 je obratovodstvo šamotarne, konkretno obratovodja, prejel dopisnico brez podpisa kot pritožbo na uporabo šamotne opeke poz. 3 P 20 za tlakovanje nakladalnih prostorov ob začetku skladišča I med tirov na generatorji v skladišče. Neznani tovariš, ki dopisnice ni podpisal, opozarja, da pri tem nastaja večmilijonska škoda in smatra da je to sabotaza in da že drugi narodi gospodarijo po načelu železarni. V nadaljevanju pisec takoj zahteva, da je trel opeko takoj pobrati, ker se bo sicer pritožil glavnemu rektorju. Na koncu je še pripisal, da pisava ni originalna.

Zaradi lažjega razumevanja obratovodstvo šamotarne takole pojasnjuje:

»Vsa opeka, ki jo uporabljajo za tlakovanje nakladalnega prostora, kar je nujno spričo izredno mehkega terena, je izmeček in jo je kontrolna služba OTK zavrnila, ker ima opeka več ali manj takšne mehanske in fizikalne napake, da ni uporabna za obzidavo.

Pri proizvodnji ognjeodpornega materiala nastaja po evropskem merilu do 7% izmečka, v naši šamotarni od 5 do 6% in se ga lahko uporabi oziroma predeluje ter dodaja v določenem odstotku k izdelavi slabše ognjeodorne opeke, kakor je sama.

Po predračunu in kalkulaciji, da se od približno 4000 kosov odpadne opeke poz.

3 P 20, ki jo ima obrat na zalogi za nepredvidene primere, je bilo na osnovi razprave odločeno, da se uporabi približno 1700 kosov za tlakovanje nakladalnega prostora in tako zniža stroške betoniranja, ki bi presegli finančno možnost obrata.

Za predelavo oziroma uporabo lastnega izmečka si obrat ne zaračunava nobenih stroškov in se strošek 7 dinarjev za kg odpadne opeke zaračunava le ostalim obratom v železarni.

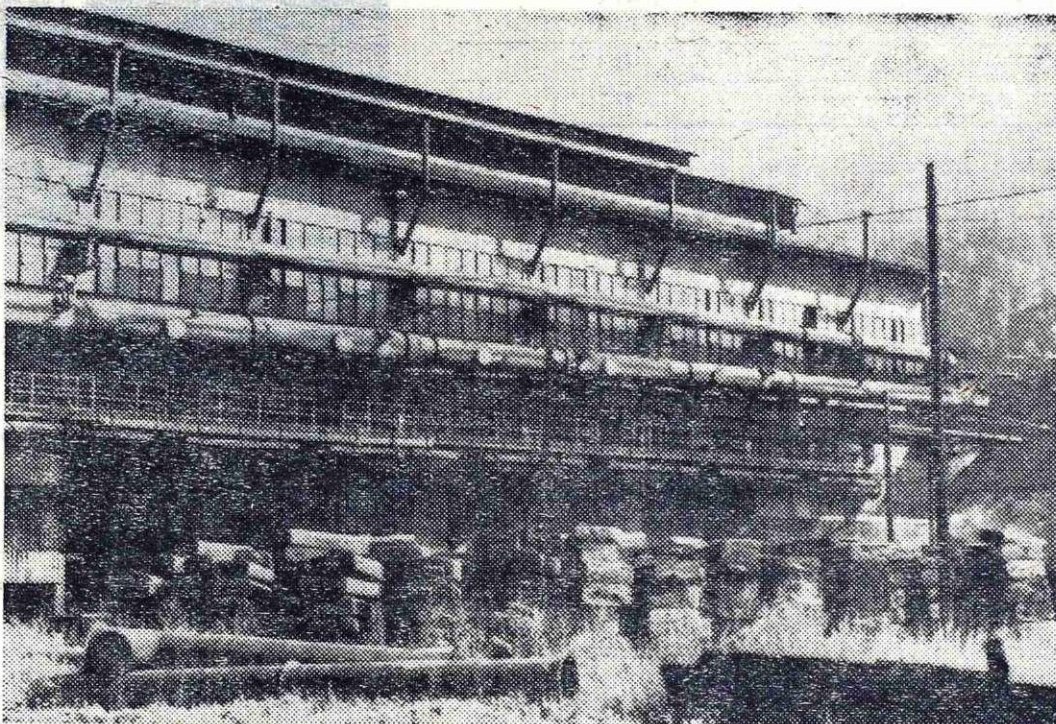
Če izračunamo vse stroške, ki bi jih imeli z betoniranjem, za kar bi morali uporabiti približno 10 m³ peska, okrog 8 ton cementa, mnogo kamenja in izkop, bi stroški bili izredno visoki, saj je

samo tona cementa preko 17.000 dinarjev, govorimo o pesku, ki izkopu in stroških pri

S tem pojasnilom mo anonimnemu piscu dopisnice pojasniti, zakaj obrat odločil za uporabo odpadne opeke in zakaj za uporabo dveh kanalov gramoza in nekaj vreč cementa — tako kot on dela. V kolikor se pojasnila ne bodo zadovoljila, mu pričamo, da se obrne na drugi svet ali pa na zbor neenotne šamotarne.

Predlog ukrepov za takojšnje do revalorizacije osebnih dohodkov

Ker je povečanje plačila bruto osebnih dohodkov možno le z uspešnim vajanjem zgoraj navedenega akcijskega programa, ima podjetje na razpis za delno kritje povečanih ljenjskih stroškov samo stva, ki jih vsakemu mezniku dajo nižji spevki za proračun in s no zavarovanje ter uk dodatnega prispevka za cialno zavarovanje. S oljšavami, ki jih daje ba, se poveča vsakemu samezniku pri istem dohodku njegov letni dohodek za 12,45%, tak se to povečanje izplača 15. 8. 1965. Predlagamo lavskemu svetu, da se čilo 15. 8. že takoj obra Nadalje se s 15. 8. 1965 članom kolektiva, ki delavskem staležu, po številu bonov za 50 %.

Valjarne imajo dovolj vložka

Začasna navodila za urejanje delovnih razmerij

Za vskladitev najvažnejših internih določil, ki urejujejo medsebojne odnose članov železarne, to je statuta, pravilnika in ostalih samoupravnih aktov s temeljnimi zakoni o delovnih razmerjih, je delavski svet Železarne Jesenice na svoji seji dne 8. julija 1965 sprejel in uzakonil nova ZAKASNA NAVODILA za urejanje delovnih razmerij. Ta začasna navodila pa so prav tako naša interna zakonodaja kot statut. Se več, ta začasna navodila imajo svoj učinek tudi navzven; nanje se bodo opirala sodišča v primerih, če bi prišlo do delovnih sporov. Obenem pa je delavski svet železarne zadolžil tudi kadrovske službe, da po delovnih enotah pojasni določbe novega zakona in začasnih navodil ter opozori na razlike med starim in novim zakonom.

V ta namen je bila že orga-

nizirana razprava in tolmačenje teh navodil po delovnih enotah za vse predsednike delavskih svetov in sindikalnih odborov, predsednike komisij za delovna razmerja in disciplinsko poravnalnih komisij ter vodstva delovnih enot. Vsekakor pa bo s temi navodili potrebno seznaniti tudi ostale člane naše delovne skupnosti.

Ker ta začasna navodila za urejanje delovnih razmerij članov delovne skupnosti že veljajo, smo se odločili, da tudi preko »Železarja« seznanimo delovno skupnost z nekaterimi najvažnejšimi določili o urejanju delovnih razmerij, ki jih vsebujejo začasna navodila.

Če se uvodoma povprašamo, zakaj sploh novi predpisi za urejanje delovnih razmerij, lahko takoj ugotovimo, da je bil eden izmed osnovnih razlogov predvsem v tem, da temeljni zakon sklad-

no z ustavo določa bistveno nove norme, ki naj opredeljujejo položaj delavca in ki pomenijo zanj večjo pravno varnost in ekonomsko stabilnost, ki si jo pridobi z delom kot član delovne skupnosti, seveda pod pogojem, da bo dosledno izpolnjeval svoje dolžnosti in obveznosti, ki jih je prostovoljno sprejel z vstopom v članstvo delovne skupnosti.

V ta namen je temeljni zakon obvezal delovne skupnosti, da skladno z ustavo in načeli novega zakona v roku enega leta, to je do 8. aprila 1966, v svojih statutih in drugih splošnih aktih podrobneje določijo in odmerijo z ozirom na svoje specifičnosti in materialne možnosti obseg pravic in dolžnosti delavcev, predpišejo način pridobivanja teh pravic ter odločanja o medsebojnih dolžnostih in pravicah.

Do sprejetja dokončnih in-

ternih predpisov, vsklajenih z novim zakonom o delovnih razmerjih, pa so delovne skupnosti dolžne najvažnejša določila urediti z začasnimi sklepi. Predvsem zato, ker sodišča že delajo skladno z novimi predpisi o delovnih razmerjih. Zato je delavski svet železarne na predlog komisije za spremljanje in tolmačenje statuta sprejel ta začasna navodila kot začasni, a zakoniti odlok za urejanje medsebojnih odnosov članov železarne. V začasna navodila je zajel tista najvažnejša določila, ki so jih delovne skupnosti dolžne takoj vskladiti z novim zakonom o delovnih razmerjih. Ta najvažnejša določila začasnih navodil so:

— V ZVEZI Z NASTOPOM DELA: Delavec, ki želi delati v železarni, mora biti star najmanj 15 let (v obratih s težjimi delovnimi pogoji pa 18 let in biti mora moški), nadalje mora biti duševno in telesno zdrav, kar ugotovi zdravnik Obratne ambulante na stroške železarne. Poleg tega mora imeti zaključen vsaj 6. razred osnovne šole. Vsa prosta delovna mesta

se morajo v predpisanem roku obvezno javno razglasiti. O sprejemu delavca na delo v železarno odloča pristojni organ upravljanja.

Z dnem, ko delavec začne delati v železarni, postane enakopraven član delovne skupnosti in začne prevzemati dolžnosti in pravice po delu in iz dela. Za sprejem delavcev na prosta delovna mesta, za katera je potrebna izobrazba poklicne, srednje, višje in visoke šole, je obvezno poskusno delo, ki traja lahko največ mesec dni. To poskusno delo ocenjuje posebna strokovna komisija, imenovana od delavskega sveta delovne enote, ki jo sestavljajo vodja delovne enote, neposredni vodja delavca in vsaj eden ali več delavcev iz te stroke. Če delavec v času poskusnega dela ne doseže zadovoljivih rezultatov, kar ugotovi ta posebna strokovna komisija, ali če sam ni zadovoljen z delom, lahko preneha delati v železarni v vsakem času.

Delavec stopa na delo v železarno za nedoločen čas in mu delo lahko preneha

le v primerih, ki jih določajo ta začasna navodila. Izjemnih primerih pa se lahko preneha na lo tudi za določen čas, cer, kadar gre za delo, rih izvršitev traja le dol čas (sezonska dela), č začasno poveča obseg de v primerih, če je treba časno odsotnega delavca: di bolovanja, dopustov in dobnih primerov nadosti. Delavec, ki je bil s jet na delo za dol čas, preneha z delom železarni tistega dne, zaključijo dogovorjeno oziroma z dnem izteka naprej določenega roka.

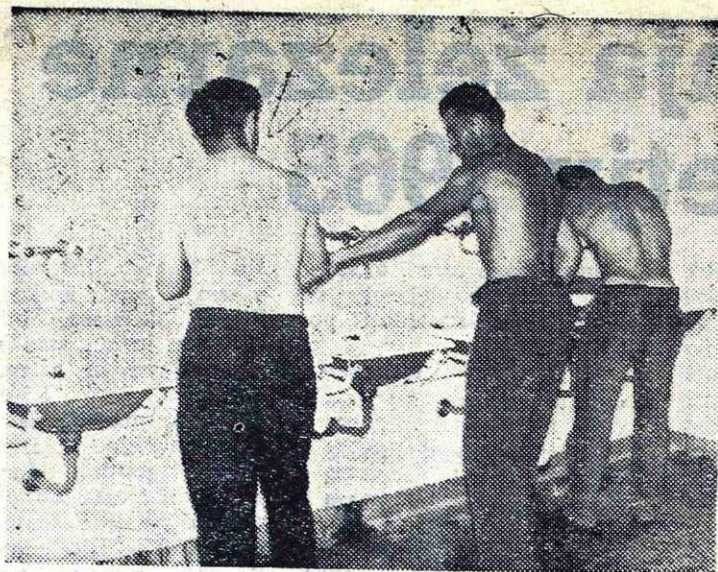
— RAZPOREJANJE LAVCEV NA DELOVNA STA: Pred napotitvijo na lo na določeno delovno sto je treba delavca sezni ti z delovnimi dolžnostmi organizacije dela in meha mom samoupravljanja, s tutom in ostalimi splošni akti železarne, razpredit ga smemo le na tako delo mesto, za katerega je u sobljen tako za delo, ko uporabo predpisanih vars nih sredstev. Vse na r

a cementa danes 00 dinarjev, da ne o pesku, kamnu, stroških prevoza. pojasnilom skušam nenujnost pisca dojasniti, zakaj se je očel za uporabo peke in zakaj ne o dveh kamionov in nekaj vreč ceako kot on prediktor s pojasnilom jen, mu priporo- obne na delavpa na zbor delov- motarne.

aR

g ukrepov ojsno delo lorizacije i dohodkov

ovečanje planira- osebnega dohode- le z uspešnim iz- zgoraj navedenih skega programa, je na razpolago tje po večini živ- oškov samo sred- i vsakemu posa- ajo z izjani pri- roracni in social- unje tr ukinitev prispevka za so- rovanje. S temi i jih daje druž- ča vsakemu po- pri isem bruto egoveto osebn- 12,45%, tako da čanje izplača že Predlagamo de- etu, da se izpla- : tako obračuna. : 15.8.1965 vsem :ktivni, ki so v :staleži, poveča : za 5%.

Nova umivalnica v žebeljarni

Prostori v žebeljarni

V žebeljarni so 26. julija iz- ročili svojemu namenu nove higijenske prostore, ki spada- jo med najbolj urejene v že- lezarni.

Ob rekonstrukciji čistilnice žičnikov je bilo treba rešiti tudi vprašanje higijenskih prostorov. Delavci, zaposleni v žebeljarni, so doslej morali hoditi skozi čistilnico žični- kov, da so lahko prišli do umivalnice, kopalnice in gar- derob. Med potjo so se lahko prehladili, ker je bilo dovolj prepiha. Že omenjeni pro- blem so rešili z novimi hi- gienskimi prostori. Ob otvo- ritvi so imeli tudi obratni sestanek, na katerem je obratovodja orisal delo in opozoril tudi na težave v zvezi z gradnjo in urejanjem higijenskih prostorov. Odločili so se, da bodo kopalnice in

ostale higijenske prostore po- razdelili na manjše skupine. S tem mislijo doseči, da bodo delavci imeli večjo skrb do družbene imovine, ker bo za vsako malomarno poškodbo v novih prostorih odgovarjala določena skupi- na sodelavcev ali posamezni- ki. Ti bodo tudi odgovorni za čistočo in red.

Naslednje leto, če bodo na razpolago finančna sredstva, bodo preuredili še higijenske prostore v ženski garderobi. Le-ti so že dotrajani in so stari prav toliko let kot žeb- ljarna. Da so bili novi higi- enski prostori v žebeljarni do- grajeni, ima veliko zaslug obratovodja, ki je pomagal s koristnimi predlogi. Naloga zaposlenih sodelavcev v žeb- ljarni bo, da bodo znali do- bro čuvati novo pridobitev, saj se morajo zavedati, da so bila za nove higijenske pro- store vložena tudi precejšnja finančna sredstva.

Rado Faganel

Dopisujte v »Železarja«

ih, ki jih dolo- sna navodila. V merih pa se de- sprejme na de- pločen čas in si- re za dela, kate- traja le določen a dela), če se ča obseg dela in če je treba za- ga delavca zara- dopustov in po- rorov nadomesti- ki je bil spre- o za določen z delom v tega dne, ko ovorjeno delo em izteka že v nega roka.

EJANJE DE- DELOVNA ME- potitvijo na de- o delovno me- lelavca seznan- i dolžnostmi, z ela in mehaniz- avljajha, s sta- alimi splošnimi razporediti pa ia tako delovno erega je uspo- za delo, kot za isanih varstve- Vse na novo

sprejete delavce brez poklica so vodstva delovnih enot dolžna razporediti na delov- na mesta, določena za začet- niki — kjer jih instruktorji — poučevalci praktičnega de- la po posebnem programu in učnem načrtu v času od 7 dni do 6 mesecev praktično uvajajo in usposablajo za določeno delo. Dolžnost de- lavca je, da med delom ne- nehno izpopolnjuje svoje de- lovne sposobnosti. V času priučevanja in uvajanja na določeno delo so članu de- lovne skupnosti obračunava osebni dohodek po osnovi delovnega mesta, za katerega se priučuje, zmanjšan za naj- manj 5%. Uvajanje na delo spremlja in ocenjuje poseb- na strokovna komisija. Vod- stvo delovne enote sme de- lavca razporediti na določeno delovno mesto šele takrat, kadar se je delavec usposobil za to delo, kar ugotovi stro- kovna komisija.

Delavca z zaključeno po- klicno šolo mora vodstvo de- lovne enote po uspešno opravljenem poskusnem delu razporediti na začetna de- la določene stroke in poklica. Isto velja za delavce z zaključeno srednjo, višjo in visoko šolo s tem, da se absolvente srednjih šol vodi za čas še- stih mesecev kot pripravnike s srednjo šolo, absolvente višjih in visokih šol pa leto dni kot pripravnike s fakul- teto.

Delavce, povratnike iz JNA in tiste, ki se po preteku mandata ali funkcije v pred- stavniških telesih vračajo na delo v železarno, je delovna skupnost po možnosti dolžna razporediti na prvotno delov- no mesto, kadar to ni mogo- če, pa začasno na druga so- rodna dela.

— PREMEŠČANJE DE- LAVCEV: Na drugo delovno mesto, ki zahteva manjše de- lovne sposobnosti za delav- ca, ki zadovoljuje zahtevam delovnega mesta, brez njego- vega pristanka ne more raz- porediti ali premostiti, raz- en v primerih višje sile, ki je že nastopila ali pa jo ne- posredno pričakujemo in v primerih, če delavec na svo- jem delovnem mestu ne iz- vršuje zadovoljivo rednih na- log, kar ugotovi od delavske- ga sveta imenovana posebna strokovna komisija. Izjemo- ma je delavca možno začasno

premestiti na vsako delovno mesto v železarni v primerih nujne potrebe in v interesu nemotenega proizvod. procesa. Taka premestitev pa la- hko traja le do 30 dni s pravi- co do osebnega dohodka s prvotnega delovnega mesta, če je za delavca to ugodnej- še.

O dnevnih razporeditvah na delo odloča neposredni vodja, o začasnih premestit- vah v trajanju do 20 dni pa vodja delovne enote, medtem ko odločajo o ostalih preme- stitvah pristojni organi upravljanja in sicer: za pre- meščanje delavcev v isti de- lovni enoti odloča na predlog vodje delovne enote komisija za kadre, za visoko kvalifi- cirane delavce in delovodje pa delavski svet delovne eno- te. Kadar premeščamo delav- ce iz ene v drugo delovno enoto pa odločajo soglasno s komisijama za kadre obeh prizadetih delovnih enot or- gani upravljanja, ki so pri- stojni za sprejemanje delav- cev.

— DELOVNI ČAS: Polni delovni čas v železarni tra- ja začasno 48 ur na teden. Delovna skupnost pa ie dolž-

Stanislava Puca, dežurnega električarja v martinarni, je med menjavo magnetne za- vore, ko je spodrsnila, pritis- nilo na meziniec leve roke.

Franc Bizjak, elektromeha- nik v elektro delavnici, se je med prehodom v mehanično delavnico zapletel v ostružke in si ranil levo nogo.

TOPLOTNA ENERGIJA

Jože Kočar, kurjač parne- ga kotla ob martinarni, je s

pomočjo sodelavca odstranje- ni ventil hotel položiti na tla. Ker mu je spodrsnil iz rok, ga je poškodoval na nart leve noge.

PROMET

Jože Kunšič, premikar oz- kotirne železnice na prostoru, je z desno nogo zadel ob kos grodlja in si jo poško- doval.

Tone Koren

STROJNO-ENERGETSKI OBRATI MEHANIČNE DELAVNICE

Janez Preželj, strugar v delavnici tehtnic, si je med menjavo strugarskega noža, ko mu je spodletel ključ, ranil levo roko.

Alberta Krmelja, strugarja v strugarni, je obdelovanec, ki mu je med menjavo spo- drsnil iz rok, pritisnil na ka- zalec leve roke.

Marjanu Lavtarju, dežur- nemu ključavničarju na plav- žu, se je delček železa, ki se je med sekanjem oddrobil, zapičil v sredinec desne roke.

Angela Zorman, rezalka v strugarni, se je med preho- dom zapletla v ostružke in si ranila gleženj leve noge.

Ivana Matjašiča, dežurnega ključavničarja nove elektro- peči, je zaradi visokega pri- tiska zdrobljeno steklo ra- nilo po rokah.

KONSTRUKCIJSKA DELOVNA

Francu Goletu, dežurnemu ključavničarju žerjavnega od- delka, je med menjavo žične vrvi drog grabilne košare po- škodoval palec leve noge.

ELEKTRO DELAVNICA

Friderika Črva, dežurnega električarja na plavžu, je med spuščanjem elektromor- torja skozi odprtino na mo- stu žerjava poškodovalo na prstanec leve roke.

Andreja Oblaka, dežurnega električarja na plavžu, je med izvlačenjem kabla na- stali obločni plamen opekli po obrazu.

35 sprejetih delavcev, 7 sprejetih uslužbencev, 55 ob- računanih delavcev in 4 ob- računani uslužbenci

Delovno razmerje so pre- kinili na naslednji način:

lastna odpoved	13
samovoljno zapustilo delo	27
disciplinski odpust	1
starostno upokojeni	6
invalidsko upokojeni	9
spoznamno s podjetjem	1
umrli	2
skupaj	59

Starostno so bili upoko- jeni:

JANEZ BOHINC, 1906, Ja- vornik I — težka proga — 43 let v ŽJ; ALOJZ KORBAR, 1909, žarilnica — 33 let in pol v ŽJ; CIRIL LAKOTA, 1910, modelna mizarna — 27 let in pol v ŽJ; FILIP SODJA, 1909, valjarna 1300 — 35 let v ŽJ; LUDVIK SMID, 1909, martinarna — 34 let v ŽJ in

PETER TORKAR, 1901, ži- čarna — 11 let v ŽJ.

Invalidsko so bili upoko- jeni:

ANTON AJSTER, 1909, vi- soke peči — 18 let v ŽJ; FRANC AZMAN, 1913, var- nostna služba — 14 let in pol v ŽJ; IVAN BERCIC, 1913, Javornik I, lahka proga — 20 let v ŽJ; FRANC FI- STER, 1912, martinarna — 19 let in pol v ŽJ; ALOJZ FRELIH, 1910, martinarna — 10 let v ŽJ; IVAN KRŽAN, 1922, valjarna 1300 — 16 let v ŽJ; JOŽE LASNIK, 1910, Javornik I, lahka proga — 32 let in pol v ŽJ; ĐURO SAMADIJA, 1924, valjarna 1300 — 12 let v ŽJ in RU- DOLF SULC, 1913, visoke peči — 25 let v ŽJ.

UMRLI: Ivan Jeklič, 1915, elektropeč — žerjavovodja in ĐURO MLINARIČ, 1941, martinarna — nakladalec.

Personalne vesti

na uvesti 42-urni delovni te- den v roku in ob pogojih, ki so določeni v temeljnem za- konu o uvedbi 42-urnega de- lovnega tedna.

Delavska mati z otrokom v starosti do 8 mesecev ima pravico delati nepolni delov- ni čas 4 ure dnevno, če to zahteva. Isto pravico ima tu- di delavska mati v času, do- kler otrok ne dopolni 3. leta starosti, če je po mnenju zdravniške komisije za otro- kovo splošno zdravstveno stanje potrebna materina ne- ga. Nepolni delovni čas la- hko delajo tudi invalidi do- ločenih kategorij, kakor tu- di bolniki, ki se po daljši od- sotnosti zaradi bolovanja po- novno uvajajo na delo, po odločbi pristojnega zdravni- škega organa skladno z za- koni.

Delavec železarne je dolžan delati dalj kot polni delovni čas v primerih, kadar je že- lezarno zadela nesreča ali se taka nesreča neposredno pričakuje in v primerih, kadar je nujno, da se začeto delo dokonča oziroma nadaljuje. Delavec je dolžan delati dalj kot polni delovni čas tudi na tistih delovnih mestih v de-

lovnih enotah, ki neprekinje- no obratujejo na tri izmene in v na te obrate vezanih po- možnih obratih ter delavci upravnih služb, toda le v pri- merih, kadar opravljajo iz- redna dela, vezana na izvr- šitev do določenega roka.

Za dela, opravljena v po- večanem polnem delovnem času, ima delavec pravico do povečanega osebnega dohod- ka, ki znaša 75% nad oseb- nim dohodkom, obračunanem po obračunski postavki.

Za dela, opravljena v no- čnem času, se štejejo dela; opravljena med 22. in 6. uro naslednjega dne. Za nočna dela pripada delavcu osebni dohodek povečan za 15% nad osebnim dohodkom, obraču- nanem po obračunski postav- ki.

Na dela, ki se opravljajo v povečanem polnem delovnem času in na nočna dela se ne sme razporejati delavce mla- dince mlajše od 18 let, de- lavk mater med nosečnostjo ali dokler imajo otroke v starosti do 1 leta in delavcev bolnikov, ki bi jim taka dela poslabšala zdravstveno stanje.

(Dalje prihodnjič)

Obračun poslovanja železarne v prvem polletju 1965

Pravzaprav smo z našimi mislimi, računi in tudi z ukrepi ter dejanji močno v razvoju novih gospodarskih mer, vendar nam polletni obračun našega dela še vedno lahko služi kot kašipot pri našem nadaljnjem razvoju. Sicer je res, čeprav ne bi nastopila gospodarska reforma — bi se kljub temu nahajali na zgodovinski gospodarski prelomnici kot zdrav pojav rasti novih proizvodnih obratov, ki so pričeli zamenjavati in dopolnjevati stare, fizično in ekonomsko zastarele proizvodne naprave, katere upravlja naš delovni kolektiv. Zato je pri polletnem obračunu našega dela že razvidno, da smo od načrtovane skupne vrednosti potrebnih sredstev za rekonstrukcijo od predvidenih 42.721.360.000 din že vgradili do 30. 6. oziroma porabili 31.677.326.000 din in da razen dobav in montaže domače industrijske opreme vsa dela potekajo, kakor smo predvidevali. — Tako glede rekonstrukcij lahko želimo samo to, da bi tudi v drugi polovici leta imeli enake uspehe kakor v prvi, pa čeprav so bile razne težave v zvezi z opremo in prav posebno z jamstvenimi pogoji za sprostitev sicer že odobrenih investicijskih sredstev.

Dober ali slab uspeh našega dela je v glavnem v rokah neposrednih proizvajalcev. Tu moramo biti zelo pozorni in pojave pri proizvodnji v prvem polletju analizirati z vseh strani. Zanimivo je, da se nam je letos nenadoma pojavilo dejstvo, da je skupna vrednost proizvodnje v primerjavi z načrtovano celo presežena za 6,4 %, da pa je blagovna proizvodnja preko računa samo za 1,5 %. Kaj takega se nam ni že dolgo zgodilo, da bi valjarne in predelovalni obrati ne mogli porabiti vložka, ki so ga izdelali osnovni obrati.

Posledica, da blagovna proizvodnja ni bila izpolnjena v isti višini kakor skupna proizvodnja, se odraža tudi pri doseženih skupni prodaji. Ta je bila proti finančnemu planu za prvih šest mesecev pod planom za 1,1 %. — Če primerjamo celotni dohodek podjetja, ne pa samo zunanjo prodajo, potem je ta za 2,9 % pod predvideno višino. Poslednji odstotek sicer ne vpliva toliko na celotni finančni rezultat podjetja, ker je v njem zajeta poleg vrednosti dosežene prodaje našim kupcem še vrednost iz naših izdelkov, ki smo jih sami porabili med delovnim procesom, ki pa smo jih sebi zaračunali po lastni ceni naše proizvodnje. Če v številkah navedemo te vrednosti, so naslednje: skupna vrednost dosežene zunanje prodaje znaša 21.773.300.000 din, skupni dohodki pa znašajo

25.039.393.000 din (torej je v tej vsoti poleg že omenjene zunanje prodaje zajeta tudi vrednost porabljenih lastnih izdelkov.) S tem skupnim dohodkom smo morali najprej pokriti vse poslovne stroške, ki znašajo 19.706.868.000 din. Dalje še vrednost preprodanega trgovskega materiala, še ostanek davka na promet in pa izredne stroške, tako da nam je ostalo še 4.702.095.000 din dohodka. Ta dohodek se deli naprej, in sicer ga je delavski svet porazdelil 88,4 % za kritje udeležbe za osebne dohodke, ki so se nahajali v izdelkih, ki smo jih prodali našim kupcem, in to v višini 4.156.562.000 din. Ostanek 11,6 % je bil razdeljen na sklade, in to v višini 545.533.000 din. Po instrumentih, ki so veljali za to obdobje, se osebni dohodki v bruto znesku 4.156.562.000 din delijo takole: kot prvi bruto prispevek razlika pri prispevku za socialno zavarovanje 2,5 %, stanovanjski prispevek 4 %, popust v potniškem prometu 1,5 %, prispevek za Skopje 1 %.

Ko te prve prispevke, ki se računajo na navedeno skupno maso osebnih dohodkov in ne na posameznega ustvarjalca — upravljavca, obračunamo, pridejo na vrsto prispevki, ki se od bruto udeležbe za osebne dohodke za posameznika od delitve dohodka gospodarske organizacije odtegnejo vsakemu od njegove bruto udeležbe: 17,5 odstotka prispevek iz delovnega razmerja, 22 % osnovnega prispevka za socialno zavarovanje. — Ostanek, ki se izplača, oziroma neto osebni dohodek, je 60,5 %. Pri delitvi skladov 11,6 % gre najprej 125.533.000 din za obvezni rezervni sklad podjetja, 20.269.000 za skupne re-

zerve in 7.975.000 prispevek Skopju. Ostanek 391.736.000 din pa za sklade podjetja, ki pa bodo sproščeni šele po sprejetju sklepnega računa.

Od 1. 8. dalje pa se pri delitvi bruto osebne udeležbe prispevki menajajo, in sicer prejšnji prispevki, ki so se računali na celotno maso za osebne dohodke pri delitvi dohodka, so se znižali od 9 na 6,5 %, prispevki, ki jih je do sedaj plačeval vsak posameznik, so se znižali, in sicer prispevki iz delovnega razmerja od 17,5 na 12,5 %, prispevki za socialno zavarovanje od 22 na 20,5 %, tako da je bil 1. 8. neto 66,8 % in ne več samo 60,5 % od bruto udeležbe pri delitvi doseženega dohodka za osebne dohodke. Brez dvoma je ta račun treba tolmачiti tako, da je sprostitev teh prispevkov treba vedno gledati, da je udeležba v bruto znesku za nas ostala ista, pač pa so prispevki znižani — enkrat tisti, ki so bili računani na celotno maso pri delitvi dohodka, določenega za izplačilo bruto osebnih dohodkov, in drugič, da so tudi znižani prispevki, ki so bili pobirani s plačilnih listkov. — Zaradi točnosti omenjamo, da je bil po 1. 8. vpeljan nov prispevek v višini 0,2 % za zaposlovanje delavcev.

Če primerjamo nadaljnjo delitev doseženih dohodkov na posamezne udeležence po kvalifikacijski strukturi, potem je bilo doseženo povprečje v prvem polletju letošnjega leta, računano iz 208 ur, naslednje:

	delavci
delovodja	85.521
visokokvalificirani	71.042
kvalificirani	61.580
polkvalificirani	54.402
nekvalificirani	42.779

skupno povprečje 61.928. Pri duševnih delavcih so bili doseženi naslednji povprečni zneski:

	uslužbenci
visoko strokovni	113.868
višje strokovni	78.936
srednje strokovni	66.258
nižje strokovni	50.392
povprečje	77.120

Skupna povprečna udeležba za neto osebne dohodke je bila dosežena pri delitvi dohodka za I. polletje 1965 v višini 63.879 din. V tej vsoti pa še ni zajeta vrednost denarnih bonov za močnejšo hrano, niti regres za čas letnega dopusta in nezgodno zavarovanje.

Se preden smo prišli do delitve dohodka, je potrebno, da pogledamo ponovno našo doseženo prodajo. Že je bilo rečeno, da je bila dosežena prodaja 21.773.300.000 din in da ni v okviru načrtovane. Ravno tako ni dosežena plačana fakturirana prodaja v tisti višini, kakor je bilo pričakovati. Vzroki pri prodaji so bili že omenjeni. Ti so v glavnem v tem, da valjarne in predelovalni obrati niso uspeli v končne izdelke predelati vsega domačega in kupljenega vložnega materiala. Na drugi strani v I. polletju ni bila dosežena planirana prodajna cena, kar je imelo za posledico manjšo doseženo prodajno vrednost.

Vendar zaradi tega, ker so zelo narasle zaloge polizdelkov in nedokončane proizvodnje, imamo možnost, da primanjkljaj v drugi polovici leta ne samo izpolnimo, pač pa celo lahko presežemo skupno načrtovano vrednost. Težji primer bo, da bomo izravnali zaostanek plačane realizacije proti fakturirani, to pa zaradi tega, ker vemo, da smo že v I. polletju izvr-

šili 309 tožb, 169 rubežev in s tem izterjali preko tri milijarde sedemsto milijonov dinarjev in da smo s kompenzacijami in asignacijami obračunali preko 6.500.000.000 din naše prodaje oziroma v skupni vrednosti izven običajnih trgovskih odnosov izterjali 10.130.000.000 din, kar pomeni na našo domačo prodajo 45,6 %. Posledica tega, da nam kupci v prvem polletju kljub tako ostrim izterjevalnim meram niso pravočasno poravnali svojih obvez, je bila ta, da smo se zadolžili preko našega normativa pri dobaviteljih. To je imelo večkrat za posledico, da so nam dobavitelji poleg tožb celo grozili z ustavitvijo za nas zelo važnih surovin in ostalega reprodukcijskega materiala. Da so bile težave še hujše, nam je bil že ob začetku vzeti kredit za zaloge surovin preko normativa, predvsem uvoženega materiala, kot so to trakovi iz Češke, in to v višini 800 milijonov dinarjev, in pa da nam je bil v juliju tekočega leta vzeti še kredit za pripravo izvoza v višini 800.000.000 din. Vse te pojave, tako prekoračenje terjatev pri kupcih, znižanje kreditov za zaloge in pripravo izvoza, zahtevajo od nas, da naredimo »čistko« po vseh skladiščih, da odvišni material, kolikor ni nujno potreben za potrebe proizvodnje, sprostimo, da postavimo nove normative potrebnih zalog, in to predvsem pri velikem in malem orodju, pričenši od največjih osnovnih obratov do vzdrževalnih delavnic. Ne samo to, da nam primanjkujejo krediti za obratna sredstva in tudi če dosežemo, da kredite obnovimo, se moramo zavesti, da ti krediti niso poceni in da zelo vplivajo na našo ekonomičnost in rentabilnost.

Stanko Ravnik

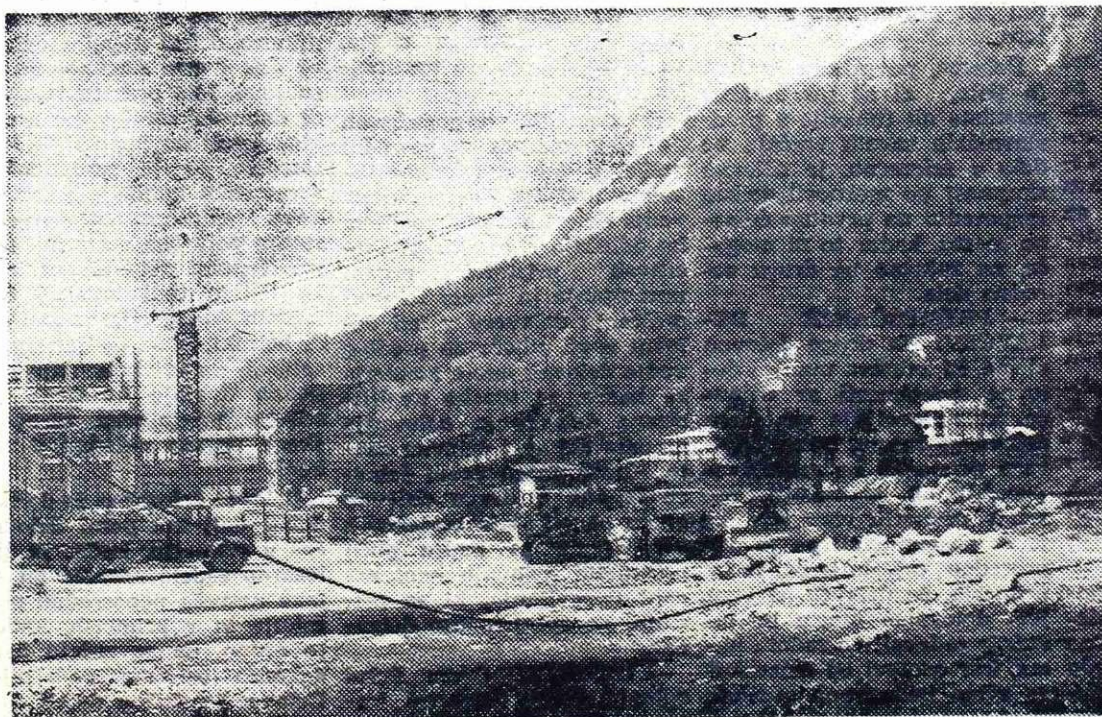
Premije in materialni stroški

(Nadaljevanje s 5. strani)

zasluge, odgovarjajočo premijo.

Brez dvoma so v naših delovnih enotah še velike možnosti za znižanje materialnih stroškov. Zato bo treba pohiteti z izdelavo odgovarjajočega pravilnika in potem zainteresirati proizvajalce, kajti pri tem bo imela korist celotna železarna, pomagali bomo k uresničevanju gospodarske reforme in članom kolektiva zagotoviti višji osebni dohodek!

K.

Novo gradbišče v Krenavici

Strojno-energetski obrati na rešet

V elaboratu za reorganizacijo vzdrževanja, pripravljenem za razpravo na organih upravljanja, med drugim piše: »Pri oblikovanju nove organizacijske strukture za strojno-energetske obrate je potrebno analizirati sedanje stanje in sedanjo organizacijsko strukturo brez vsake sentimentalnosti do sistema, ki smo ga uveljavljali doslej in brez prizadetosti tistih, ki so v ta organizacijski sistem vložili dosti svojega dela v veri, da v teh okvirih najdejo najboljše rešitve.«

Kam merijo te besede? Poskušajmo odgovoriti na to vprašanje.

V svoji razpravi izhajam iz načela resnične vloge, ki naj jo ima neka dejavnost v odnosu do druge, v našem primeru vzdrževalna dejavnost do proizvodne. Obe dejavnosti tvorita v organizacijskem sistemu Železarne Jesenice tehnični sektor. V sedanji organizacijski obliki tehničnega sektorja se pojavlja po proizvodni liniji 6 vodstvenih instanc, po strojno-energetski pa celo osem. V eni organizacijski formaciji sta torej uveljavljena dva sistema hkrati kot posledica napačne uporabe različnih meril pri oceni vloge posamezne dejavnosti.

Hierarhijska vertikalna linija vodenja mora biti optimalno kratka, da se doseže funkcionalno, hitro in točno prenašanje delovnih nalog.

Struktura interpersonalnih komunikacij mora biti homogena in čista. Vsaka instanca vodenja, ki se pri dajanju ali sprejemanju nalog lahko preskoči, ni potrebna in jo moramo nadomestiti z drugačno, racionalnejšo organizacijsko obliko. Odločitev, da se napravi organizacijska struktura tehničnega sektorja po vseh vejah njegove dejavnosti homogena, z enakim številom vodstvenih instanc v proizvodnji in vzdrževalni dejavnosti, bo odločilno posegla v sedanji sistem.

Druga pomembna sprememba izvira iz notranje kvalitete preobrazbe vzdrževalne dejavnosti. Sedanji strojno-energetski obrati se razvejejo po treh službah, vzdrževalni, energetski in prometno transportni, v enajst obratovodstev oziroma enajst delovnih enot. V predlogu za reorganizacijo vzdrževalnih služb so delovne enote oblikovane dosledno po načelu delitve dela in po resnični vlogi, ki jo neka dejavnost ima v odnosu do osnovne proizvodnje. Poleg teh principov je z oblikovanjem novih delovnih enot uveden princip centralizacije. Centralizacija v vzdrževanju pomeni v organizacijskem smislu za vsako stroko ali dejavnost, ki je po svoji funkciji tudi ekonomsko in obračunsko neodvisno zaključena, samo eno hierarhijsko vodstveno linijo. Ta ena in edina hierarhijska linija velja v isti stroki za vso železarno ne glede na teritorialno razdrobljenost ali funkcionalno razvejanost proizvodnih obratov.

Za primer: Strojno dežurna služba, ki neprekinjeno spremlja proizvodnjo v vseh obratih in oddelkih Železarne Jesenice, bo organizirana tako, da se bodo vse niti te službe po strokovni, vodstveni in personalni liniji steka-

le na eno obratovodstvo za vso železarno.

Pri tem oblikovanju delov-

nih enot je sedanja organizacijska struktura strojno-energetskih obratov gotovo služila kot osnova, predvsem iz vidika, kaj že imamo od vsega, kar bi morali imeti za organizirano, preventivno vzdrževalno in uslužnostno dejavnost v moderni proizvodnji jekla.

Po teh kriterijih je v predlogu vsa dejavnost strojno-

energetskih obratov razdeljena v dve službi, in sicer:

1. strojno prometna služba
2. elektro energetska služba

Prva se razveja na štiri delovne enote, druga pa na pet delovnih enot. Skupaj torej devet ali dve manj kot smo jih imeli doslej.

Naslednji shemi tehničnega sektorja bosta najbolj nazorno pokazali bistvene organi-

zacijske spremembe na področju vzdrževanja.

Ti dve shemi nam kažeta sliko organizacijskih sprememb do vključno delovnih enot oziroma obratovodstev. Notranje oblikovanje delovnih enot z oddelki predstavlja v procesu reorganizacije drugo etapo in v tem delu predloga, ki postavlja samo načela in organizacijsko makrostrukturo, ni prikazano.

Iz sheme je razvidno, da vodi vodstvo tehničnega sektorja proizvodnjo, ki zaposluje 3500 ljudi, preko treh operativnih vej in treh štabnih služb, vzdrževalne in uslužnostne dejavnosti, ki zaposlujejo 2200 ljudi, pa preko dveh operativnih vej in ene centralne štabne službe. V cellem tehničnem sektorju nastopa največ šest vodstvenih instancnih stopenj.

S tem so podane in motivirane glavne organizacijske spremembe, ki bodo omogočile uvajati sodobne metode in principe dela za preventivno vzdrževanje. To pa je tista kvalitetna in vsebinska sprememba, ki vodi po najkrajši poti k znižanju vzdrževalnih stroškov na proizvedeno tono ali kg jekla.

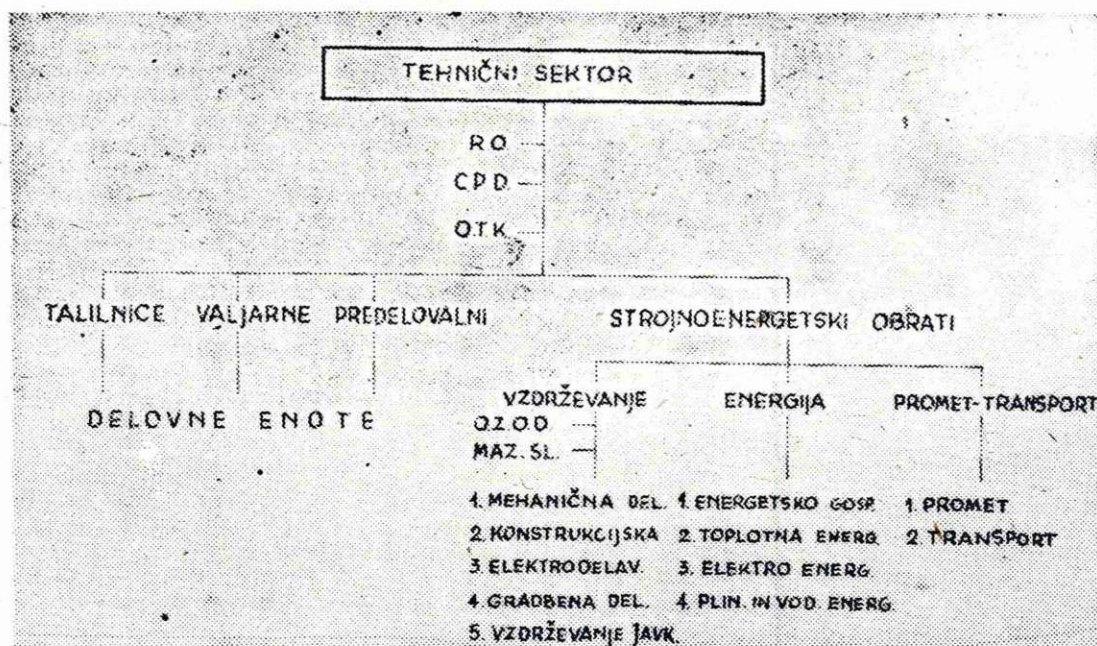
Kam merijo te besede, smo vprašali na začetku. Zdaj že lahko odgovorimo: na človeka. Na tistega človeka, ki v naši družbi z neizčrpno ustvarjalno silo razvija nove proizvodne procese in nove odnose v njih in mu je pri tem včasih žal, da se mora staro umakniti novemu.

M. N.

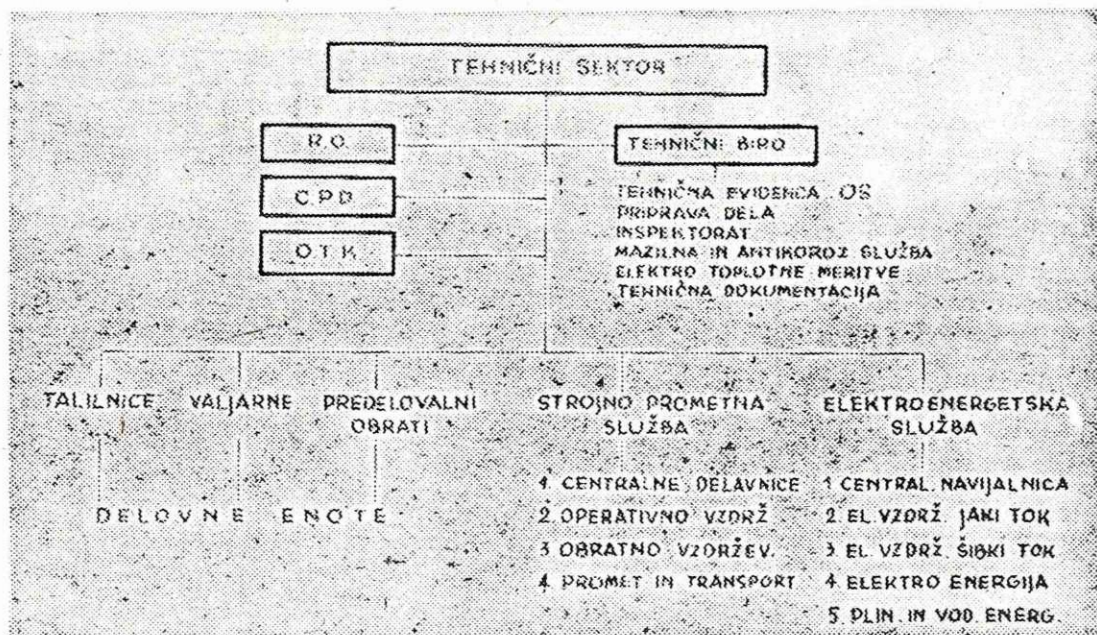
Na Jesenicah znižujejo cene alkoholnim pijačam

Samoupravna organa hotela »Pošta« in »Gorenjka« na Jesenicah sta že razpravljala o znižanje cen alkoholnim pijačam, ki so stopile v veljavo 26. julija. Hotel Pošta s svojimi depandansami prodaja od srede pivo za 50 din, boljše vino za 100, srednja vina za 50, vinjak za 300, encian za 200, slivovko pa za 100 din ceneje. Kakor hotel »Pošta« je sklenila tudi »Gorenjka« znižati cene alkoholnim pijačam. — Ker so z 10. avgustom pričele veljati znižane cene tudi pri podjetju »Slovenija vino« v Ljubljani, ni izključeno še nadaljnje znižanje prodajnih cen v gostinskih obratih, kajti dejstvo je, da je vedno boljše prodati več in nekoliko ceneje, kot pa manj in dražje. Ker se je podjetje »Slovenija vino« odreklo vsakršnemu dohodku pri cockti in je znižalo ceno steklenici cockte od 45 na 40 dinarjev, bodo morale biti tudi maloprodajne cene tej brezalkoholni pijači znižane.

I. SHEMA: DOSEDANJA ORGANIZACIJSKA STRUKTURA TEHNIČNEGA SEKTORJA

II. SHEMA PREDLAGANE REORGANIZACIJE STROJNO-ENERGETSKIH OBRATOV V OKVIRU TEHNIČNEGA SEKTORJA

Na cestah še vedno prepogosta srečanja s smrtjo

Naraščajoče smrtno nesreče na naših cestah in številni poškodovani zahtevajo na tem področju intenzivnejše ukrepe in večjo skrb za človeka. Iz leta v leto večji motorni promet zahteva vse večjo skrb za varnost prometa na naših cestah, kar dokazujejo naslednje številke: leta 1959 je bilo v Sloveniji 38.857 vozil, do maja letošnjega leta pa je bilo registriranih že 91.721 vozil brez mopeda, ki jih je okoli 60.000. Prav tako velik

je porast tujih motornih vozil tako v tranzitnem, kakor turističnem in obmejnem prometu, saj je prispelo lani v našo državo 1.840.919 tujih vozil, od tega 1.528.822 ali 83 odst. v Slovenijo. Koncem minulega leta je bilo v Sloveniji že 21.629 poklicnih in 118.545 voznikov — amaterjev ter okoli 60.000 mopedistov, kar sicer opravičuje tako pogoste prometne nesreče, vendar zahteva istočasno učinkovitejši napredek prometa in njego-

vih prometnih sredstev, kakor tudi cestišč in podobnega. Delovne in druge organizacije si bodo morale skupno z avto moto društvi v večji meri prizadevati za varnost prometa na cestah, koristniki cest in predvsem vozniki motornih vozil pa se bodo morali temeljito seznaniti z novim temeljnim zakonom o varnosti prometa na javnih cestah, sicer bo krvni davek naših cest namesto manjši, vedno večji.

31. nadaljevanje

Če se vse skupaj tako prekleto izpridi, potem, dragi moj Jager, boš vesel, če boš imel še kdaj priložnost voziti kamion.

Uvodni rafali Jagrovih policistov, ki naj bi vrgli napol prebujene partizane iz sna naravnost pod graničarske cevi, ki so v svetlobi raket molele proti stajam, so pomenili za policiste v obeh ostalih skupinah nekaj podobnega kot najprikladnejšo budilko, takšno, ki te v okoliščinah nočnega policijskega pogona edina zanesljivo predrami.

Walter je po prvih raketah zanesljivo dognal, da s skupino ni zasedel pravega položaja. Ukazal je možem, naj lok nekoliko izravnavajo, se oddalje še malo drug od drugega in naj krenejo za nekaj sto metrov naprej. Desnemu krilu je ukazal hitrejšo hojo. Tako so že po nekaj minutah stali obrnjeni bolj proti planini. Ni preveč razmišljal, zakaj strejja Jager pred dogovorjenim časom, saj mu je prišlo nadvse prav, da je lahko v zavetju teme spremenil napačno zasedeni položaj.

Steinerjeva skupina je stala še dovolj dobro in ji ni bilo treba obračati kril ali lesti bliže planin. Ker sta vodja skupne in orožniški komandir Keiser proti jutru preveč vneto razpravljala o nacionalnem socializmu in zaseki ter je potem Steiner razmišljal o svojem ranjeniškem znaku in dopustu, se je zgodilo, da ni dal svojim možem nikakršnih podrobnih navodil. Tako niso vedeli niti tega, zakaj so tod, koga love, na kaj naj bodo pozorni in kaj vse se jim utegne primeriti. Pustil jih je v popolni negotovosti in razen tega, da hajkajo bandite, niso vedeli ničesar.

Jager je stiskal zobe in preklinjal temo, ki se ni in ni hotela razcefrati v zimsko jutro. Kakor nalašč se je tokrat danilo natanko tako, kakor vsak dan in se tema nikakor ni hotela na hitro razparati. Izza Jelovice se je dvignilo že v sredo neba prozorno rešeto in izza smrečja je sibil čisto pri tleh rdeč ogenj. Za tistim ognjem je Jager slutil krvavo predpomladno sonce. Vendar ga je samo slutil. Kadar se je obrnil nazaj, proč od stanov, ki jih je v svoji vnemi naskočil celih dvajset minut pre-zgodaj, je bil jezen tudi na sonce, ki se je skrivalo za gozdovi.

V tem položaju je moral za vsako ceno skrajšati čas do dneva. Videi je svojih šest mož, ki so bili še daleč od staj in ni mogel računati, da bodo dovolj hitro izgnali iz njih zdaj že prebujene in pripravljene bandite. Zato je istočasno, ko je vtaknil v cev raketne pištole zadnji beli naboj, ukazal s svojim zadirčnim glasom celi skupini: »Naprej!»

Ukaz je bil dovolj nespameten, da so ga graničarji le neradi ubogali.

»Orožje naj miruje! Krili hitreje!« je vpil skozi temo. Skupina, ki je bila spredaj, je bila spričo Jagrovih povelj zmedena in je zato obstala. Ostali graničarji so jih kmalu dohiteli in potem so šli skupaj proti stajam, ne da bi vedeli, kaj jim je tam stoniti.

Priredili so do prvega ograda. Tod je bil sneg debelo nanešen, da se je udiral do pasu. Jager je ukazal:

»Obstanite na mestu!« Ta ukaz je bil prijeten, zato da se je ločil od tistega, ki ga je povedal čez hip.

»Možje, pridite ven! Če odvržete orožje in pridete ven, se vam ne bo nič zgodilo.«

Po prvem pozivu se ni v stajah premaknila niti slamica. Zato ga je ponovil. Vpil je tako glasno, da so ga slišali policisti Steinerjeve in Eisbergerjeve skupine. Slišali so tudi Eisbergerjevo roganje:

»Možje, pridite ven. Uscane graničarsko, kdo te pa razume. — Banditi, ven, — se reče. Ne pa možje.«

Policisti so planili v glasen smeh, ki se jim je v mrzlem jutru po prečuti noči prilagel skoraj kot požirek žganja.

Jager je pozival partizane k vdaji s takšno ihto, da ni slišal Eisbergerjevega roganja in krohota policistov.

»Imaš morebiti polna usta 'banditov' samo spodaj, kjer ti nič ne morejo.« je oporekal Eisberger, ko je Steiner še kar naprej klical »možje« iz staj.

Nobena vrata se niso odprla. V stajah se ni nič zganilo. Vseokrog sta bila sneg in mir in parajoča se tema. Nastopal je zgodnjemarskevi dan.

»Ogenj,« je čisto zmeden ukazal Jager. Pogledal je v zrak zeleno raketo in se skušal izmotati iz zameta, v katerem je stal pogreznjen do pasu. Rafali in posamični streli so zdrdrali proti preperemu lesu. Krogle so rile po trljih brunih.

Zakaj različne cene v naših trgovinah?

Nakupovalna mrzlica zaradi novih gospodarskih ukrepov se je plegla in trgovine spet kažejo normalni obisk potrošnikov. Marsikdo si je napolnil shrambo in potrošniki so odnesli v nekaj urah iz trgovin vse, kar rabijo, pa še morda tisto, kar morda niti ne potrebujejo. Toda — za vsak slučaj, si je marsikdo mislil. Vem za gospodinjjo, ki ima celo omaro pralnih praškov še od prvega »juriša« na te proizvode, manj agilne ali pa morda bolj skeptične gospodinje pa so še danes brez njih, posebno tistih za strojno pranje, k jih še vedno ni dovolj na razpolago.

Ko zdaj stopamo v trgovine, najprej oči poiščejo nove cene. Marsikdo jih v mislih primerja s cenami, ki jih je določila občinska skupščina Jesenice na svoji seji v petek dne 30. julija in s tem določila tudi odstotek marž pri prometu na drobno, kakor je bilo objavljeno tudi v zadnji številki »Železarja«.

Pa pogledajmo v nekaj trgovin s špecerijo. Pri zapisovanju cen nas bo spremljalo budno oko prodajalcev ali celo poslovođa trgovine. Poslovođa samopostrežne na Javorniku je nekaj minut sumljivo pogledoval, potem pa povprašal, zakaj cene zapisujemo. Brez skrbi, nismo nikaka inšpekcija, če se morda te bojiš, saj ima naš občinski odbor dva prezaposlena tržna inšpektorja in marsikdo bi želel, da še teh dveh ne bi imeli! Nas cene zani-

majo samo kot potrošnika, ki se pripravlja na mesečni nakup živil, kajti dosedanji znesek, potrošen mesečno v ta namen, bo moral biti od slej občutno višji.

V večini samopostrežnih trgovin je bela moka po 250 din za kg, sladkor kristal pa po 280 din, med njimi tudi na Javorniku, kar seveda ni v skladu z odlokom. V oči so mi padle tudi visoke cene testenin v non-stop trgovini pri Trevnju. Tudi pri ostalih produktih je nekaj dinarjev razlike, kar pa gre morda na račun različnih dobaviteljev.

Kar precejšnjo razliko pa je opaziti pri krompirju, ki je bil na trgu po 90 din, v samopostrežni »Delikatesa« pa kar po 165. Zanimala me je razlika v kvaliteti, ker pa je bil tu že pakiran v vrečki, sem kupila 1 kg. Pa nisem imela srečne roke, najdebelejši krompir sem morala vreči proč, ker je bil črn. Zdi se mi, da je 75 din razlike

pri kilogramu le preveč, še celo, če tudi kvaliteta ni prvovrstna in kupiš v zavitku — po domače rečeno — »mačka v žaklju«. Občutno se pozna, da je dovoljeno pri sadju, zelenjavi in kmetijskih pridelkih prosto oblikovanje cen, ki pa kar vidno ležejo navzgor. V začetku tedna so v zelenjavni trgovini pri Čufarju prodajali marelice, drobne kakor oreh(!), ter zelo nekvalitetne po 450 din za kg.(?) Tudi cene zgodnjih jabolk so kaj različne, od 300 do 340 dinarjev (v non-stop pri Trevnju). Nič čudnega, če potem tudi tistih nekaj Primork na jeseniškem trgu navije cene sadju in zelenjavi ter vsak ugovor naleti na utemeljen zagovor: — »Kar pogledajte cene v trgovini, pa še za kakšno kvaliteto. Mi moramo tudi plačati prevoz in potne stroške«. Potrošnik umolkne in s sklonjeno glavo potrpežljivo odpira denarnico... MI

Misli ob tragični nesreči v kopališču

Poleg športnih igrišč, gledališča in kino dvoran je edini rekreacijski prostor na Jesenicah v poletnih dneh kopališče.

Vsak delavec, pa naj bo umski ali fizični, je potreben rekreacije, da si nabere novih moči za naslednji dan. Na žalost pa opazimo, da ljudje, ki si želijo razvedrila in ki z nasmehom odidejo na sprostitve, zadnjikrat, za vedno odidejo. Tak primer se je pripetil tudi pred kratkim na jeseniškem kopališču, kjer je

utonil dijak poklicne industrijske šole. Vzrokov za take nesreče je več! Vsi pa želimo, da takih tragičnih nesreč ne bi bilo; zaradi tega navajam nekaj misli, s katerimi želim doseči, da bi se takim nesrečam izognili.

V lepem vremenu je bazen popolnoma poln. V taki gneči je težko kontrolirati in ugotavljati, ali se je plavalec, ki je plaval pod vodo, vrnil na površje ali ne. Vseeno bi pa imeli boljšo kontrolo in bi hitreje opazili plavalca, ki zaradi katerih koli razlogov ni prišel na površje, če bi ga lahko opazili. To pa na jeseniškem kopališču ni mogoče, ker se ne opazi plavalca niti 25 cm pod gladino vode. Lansko leto so bile stene in dno bazena obarvane s svetlejšo barvo kot letos. Vidno je bilo vsaj dno v tistem delu bazena, ki je namenjen za neplavalce.

Letos nam je na žalost še ta vidnost onemogočena. Ne vem, čemu je letos bazen prebarvan s temno modro barvo. Mogoče zato, da ima voda lepšo barvo? Smatram pa, naj bi bila barva vode temno modra ali pa svetlo modra, užitek je vedno enak. Nasprotno pa, ko bi bil bazen prebarvan z belo barvo ali pa vsaj svetlejšo, bi bila vidnost do dna bazena boljša.

Menim, da bi morali, ko urejujejo bazen, upoštevati poleg vode, še tri zelo važne elemente: higiensko ureditev bazena, vidnost v bazenu, kar je eden od osnovnih pogojev, da sploh lahko pravočasno pomagamo tistemu, ki se utaplja in šele nazadnje estetski izgled.

V prihodnje bodo morali tisti, ki so odgovorni za ureditev, urediti bazen tako, da bodo omogočili vidnost do dna bazena.

L. M.

Kaj bomo gledali v kinu

Kino »RADIO«

14. in 15. avgusta franc.-italij. CS film MEC IN PRAVICA, ob 17. in 19. uri.

16. avgusta angleški film SOS PACIFIK, ob 17. in 19. uri. 17. in 18. avgusta francoski CS film MELODIJE V KLETI, ob 19. uri.

19. avgusta ameriški barvni CS film OVCAR, ob 17. in 19. uri.

20. avgusta italijanski film STIRJE NEAPELSKI DNEVI, ob 17. in 19. uri.

21. avgusta italijanski film DAN ZA LEVE, ob 17. in 19. uri.

Kino »PLAVŽ«

14. in 15. avgusta francoski CS film MELODIJE V KLETI, ob 18. in 20. uri.

16. in 17. avgusta franc.-italij. CS film MEC IN PRAVICA, ob 20. uri, v ponedeljek tudi ob 18. uri.

18. avgusta ameriški barvni CS film OVCAR, ob 18. in 20. uri.

19. in 20. avgusta francoski film ZADNJIH 15 MINUT, ob 20. uri.

21. avgusta francoski film POGLED Z MOSTU, ob 18. in 20. uri.

Kino DOVJE

14. avgusta jugoslovanski film NIKOLETINA BURSAC.

15. avgusta francoski film NEPOZNANA VOJNA.

19. avgusta franc.-italij. CS film MEC IN PRAVICA.

21. avgusta francoski CS film MELODIJE V KLETI.

Kino KOROŠKA BELA

14. avgusta francoski film ZADNJIH 15 MINUT.

15. avgusta angleški barvni film DRUGI ČLOVEK.

16. avgusta francoski CS film MELODIJE V KLETI.

21. avg. italij. film STIRJE NEAPELSKI DNEVI.

Kino KRANJSKA GORA

14. avgusta angleški barvni film DRUGI ČLOVEK.

15. avgusta francoski film ZADNJIH 15 MINUT.

19. avgusta francoski CS film MELODIJE V KLETI.

20. in 21. avgusta franc.-italij. CS film MEC IN PRAVICA.

DEŽURNI ZDRAVNIK

Za čas od 13. avgusta od 12. ure do 20. avgusta do 12. ure

ZAHOVNI DEL JESENIC: dr. Alojzij Jenko, Jesenice, Cesta maršala Tita 84, telefon 82-277.

VZHODNI DEL JESENIC: dr. Avguštin Tancar, Jesenice, Cesta maršala Tita 27, telefon 82-277.

Z zadovoljstvom se je vrnila peta skupina iz Biograda

Dopust je za slehernega člana našega kolektiva potreben, da si nabere novih moči in poleta. Vendar se tega mnogi naši sodelavci ne zavedajo in koristijo dopust za vsa mogoča dela, samo za odmor ne.

Naš kolektiv ima za odmor ob morju že znan dom v Crkvenici, letos pa se mu je pridružil še tabor v Biogradu, ki sicer še ni čisto dograjen, a že sedaj zasluži vso pohvalo. Želel bi opisati, kako je preživela svoj oddih v tem taboru izmena.

Začnimo torej kar z vožnjo. Res je pot do Biograda precej naporna in utrudljiva, saj traja kar devet ur. Precej bolj zanimivo pa je postalo, ko so veliki avtobusi brželi po lepi cesti, ki je speljana tik ob morju, katerega so mnogi tedaj prvič videli.

Naš prihod v tabor je bil zelo lep in priskrben. Marsikdo se je prijetno iznenadil nad lepim sprejemom, saj so mu govorice, da v Beogradu stvari šepajo, vlije mnogo nezaupanja. Takoj po sprejemu smo dobili ključke naših sob in skoro brez izjeme šli k počitku, ki nam je bil resnično potreben. In že je prišel čas za kosilo. Jedi so bile odlično pripravljene, strežba pa hitra in solidna, saj kosilo traja le okoli dvajset minut. Tako so se zadnji pomisleki o nesolidnosti kolektiva v Biogradu splahneli v nič in kar nismo mogli razumeti pisca članka, ki je bil objavljen v »Železarnju« in v katerem smo brali o raznih nepravilnostih v taboru. Ver-

jetno so napake bile, saj je letovišče še mlado in nedograjeno, toda naše umestne pripombe in predlogi so pri upravi naleteli vedno na razumevanje. Nikakor pa se ne strinjam, da se malenkosti napihujejo in celo objavljajo, saj se s tem spravlja ljudi, ki imajo namen letoovati v Biogradu, v nepotrebno zaskrbljenost in slabo voljo, delovnemu kolektivu tabora pa vlija samo nezaupanje do naslednjih izmen.

Vsi, ki smo preživeli svoj dopust v Biogradu, smo se vrnili zadovoljni in z željo, da bomo prihodnje leto zopet obiskali to letovišče ter uživali ugodnosti, ki nam jih nudi ta kraj. Predvsem smo dolžni vse priznanje organizatorju kampa in pa izvajalcu oziroma vodji del in končno tudi upravi in delovnemu kolektivu tabora v Biogradu.

Vsem tistim, ki še niste letovali v Biogradu, priporočam, da izkoristite svoj dopust v tem kraju ob morju in verjemite mi, da vam ne bo žal. Janko Bauman

Še nekaj besed o našem taboru v Biogradu

V času od 24. 7. do 5. 8. sem bil tako kot ostali člani te skupine z družinogost našega počitniškega tabora v Biogradu. Resnici na ljubo moram najprej povedati, da smo preživeli ta dopust res lepo in zadovoljni z vsem, kar so nam nudili, tako da se nam je zdel čas bivanja v Biogradu prekratk, saj je znano, da vse lepo vedno mine prehitro.

Ker je bilo o situaciji v tem taboru že precej rečenega, nekaj pa tudi v našem listu objavljenega in so mnenja različna, smatram za potrebno, da tudi sam napišem nekaj vrstic.

Predvsem se moramo zavdati, da je tabor še vedno v izgradnji in se linija desetih hišic še vedno gradi, kar pa prav nič ne moti funkcionalnosti tabora. Del tabora, ki je že dokončno zgrajen in je ves prostor med hišicami in centralnim objektom že posejan s travo, pa je izredno lep in jasno kaže, kakšen bo dokončni izgled.

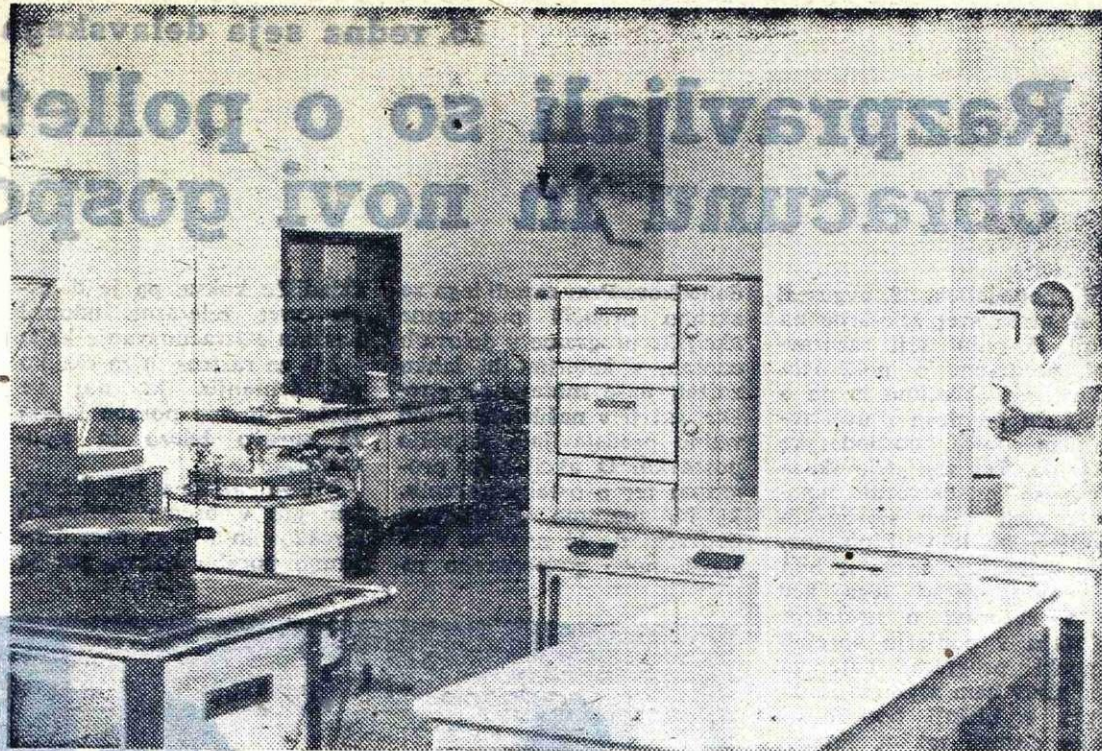
V Biogradu je letos mnogo turistov in ima uprava tabora velike težave pri nabavi ustreznih potrebščin za prehrano gostov. Kljub težavam smatram, da je svoji nalogi v polni meri kos, kar dokazuje pestrost, količina in kvaliteta obrokov. Kuhinja

in strežba je na višini, saj se vsi trudijo, da bi gostom čim boljše in čim prej ustregli.

Samopostrežna steza v centralnem objektu je po mojem mnenju nekaj dovršene, saj je s tem odpadlo vse čakanje in je vsak gost v 20 minutah lahko s svojim kosilom gotov, ker je vedno na razpolago dovolj praznih mest v jedilnici ali pa na terasah, ki so res dovršene in okusno opremljene. Res škoda, da kaj takega nimamo na Jesenicah v obratih družbene prehrane, ker bi bilo s tem prihranjeno mnogo izgubljenega časa članov kolektiva.

Stanovanjske enote so zgrajene po najmodnejših principih in si lepšega in udobnejšega bivanja res skoraj ne moremo želeli. Vsaka enota je opremljena s svojimi sanitarijami, oprema hišic pa je lepa in sodobna.

Nekaj umestne kritike je mogoče bilo res samo v pogledu temperature pijače, ki je bila v prvih skupinah časovno zaradi prevelike vročine ozračja premalo ohlajena. Ta nedostatek je z instalacijo novega velikega hladilnika v buffetu in uporabo hladilnih naprav na samopostrežni stezi odpadel, tako da mora biti v naprej ob ustreznih organizaciji vedno na za-

Moderna kuhinja v našem taboru v Biogradu

logi zadostno ohlajena pijača vseh vrst.

Torej z eno besedo rečeno, najmanj prav dobra ocena za vse, ko bo pa tabor dograjen, se ta ocena gotovo spremeni na odlično, v kolikor se ne bodo spremenili drugi pogoji. Smatram, da je vsaka upravičena in konstruktivna kritika koristna, saj pripomore k izboljšanju trenutnega stanja. Pri kritiziranju se moramo zavedati, da bo v eni skupini v taboru lahko od 150 do 240 ljudi, od katerih vsak ima svoje osebne želje in hotenja, ki se pa morajo podrediti nekemu skupnemu redu, ker v nasprotnem primeru nastane anarhija. Vsem ljudem nenehno pa ni možno ustreči.

Če vse to upoštevamo, potem se ne bomo smešili s kritiziranjem nepomembnih malenkosti in s tem povzročili slabo voljo močno zaposlenega kolektiva, v železarni pa vzbujali nezaupanje do pridobitev, ki so nas stale mnogo finančnih sredstev in so namenjene za rekreacijo in počitek članom našega kolektiva. Jasno je, da bo potrebno do dokončne faze izgradnje tabora vložiti še nekaj sredstev in dela, sproti pa odpravljati pomanjkljivosti, ki bi se časovno pojavile.

Druga in gotovo enako važna stvar je vzdrževanje in ohranitev celotnega tabora. Če bomo vsi koristniki gledali na čistočo in red ter se zavedali, da je vse to naše, potem nam bo tabor služil lahko 50 in več let; če pa ne bomo pazili, se lahko najlepša in najdražja naprava spremeni že v treh letih v svinjak.

Smatram za potrebno, da se izdela ustrezne predpise, ki bodo zajamčili ohranjanje te zares lepe in koristne investicije, da bo še dolgo vrsto let služila svojemu namenu in nudila prepotraben oddih in udobje slehernemu članu našega kolektiva.

Franc Globočnik

Športna rekreacija na pohodu

Živimo v času, ko se udejstvovanje v športu ne smatra več niti kot posebni privilegij določenega sloja ljudi, niti za nekoristno zabijanje časa. Prav nasprotno, že neštetokrat je bila dokazana koristnost športnega udejstvovanja tako za dvig storilnosti, utrjevanje zdravja, utrjevanje medsebojnih odnosov itd.

V železarni se vedno bolj širi krog ljudi, ki so spoznali vrednost udejstvovanja v športni rekreaciji, kar se odraža tudi skozi porast aktivnih udeležencev, kakor skozi nove oblike dela.

Navajamo pregled udelež-

be na medobratnih športnih igrah za leta 1962—1965 v nekaterih panogah, iz katerega se razločno vidi, da je športna rekreacija v železarni na pohodu in da iz leta v leto priteguje v svoje vrste nove in nove pristase.

leto	san-kanje	smuč.teki	vele-slalom	namizni tenis	bali-nanje	keglj.na ledu	stre-ljanje	keglj.asfalt
1962	146	31	52	45	50	189	105	144
1963	109	20	45	—	92	200	115	230
1964	108	55	73	153	279	302	458	382
1965	163	31	105	214	499	441	738	710

V pogojih nove gospodarske reforme bomo tudi na področju športne rekreacije morali podpreti v prvi vrsti tiste oblike športne rekreacije, ki so najbolj primerne, najcenejše, najbolj dostopne in najmasovnejše. Zelo bi bilo škodljivo, če bi zaradi novih gospodarskih ukrepov bistveno zmanjšali sredstva za potrebe rekreacije delovnih ljudi, kajti gospodarska reforma predvideva predvsem dvig produktivnosti, to je povečanje storilnosti vsakega delavca. Z bolj aktivnim delom pa se bodo delavci več in bolj utrjevali, zaradi česar bo rekreacija na pomenu samo pridobivala. Železarna je za podporo telesne kulture v podjetju, v občini, v republiki in tudi v zveznem merilu odvajala znaten del svojega dohodka in ga odvajala tudi danes. Ko se danes razpravlja tudi o gospodarjenju v telesni kulturi, bo treba slej ko prej razčistiti tudi v železarni, v katere namene se bodo trošila v prvi vrsti sredstva za telesno kulturo. Smatramo, da

nikakor ne bi smela biti okrnjena temeljna telesna vzgoja ter rekreacija delovnih ljudi v neposredni proizvodnji — glavnih akterjev gospodarske reforme. Še več, smatramo, da spričo naraščajočih življenjskih stroškov družinski proračun ne bo mogel prenesti večjih izdatkov za potrebe telesne kulture, zato bo morala železarna v interesu zdravja kolektiva, v interesu večje storilnosti dela planirati del sredstev dohodka podjetja za potrebe aktivne rekreacije delavca. Bolj množična rekreacija bo zahtevala več revizitov, več vodniškega kadra, kakor tudi več primernih objektov. Vse te postavke pa tudi stanejo.

Viktor Krevsel

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru konstruktorske delavnice se lepo zahvaljujem za denarno pomoč v času moje bolezni.

Ciril Korošec

Razpravljali so o polletnem finančnem obračunu in novi gospodarski reformi

V ponedeljek, 9. avgusta, je delavski svet železarne na svoji 15. redni seji razpravljajal predvsem o polletnem finančnem obračunu in pa o nastalem položaju z uveljavljanjem nove gospodarske reforme. Tej seji delavskega sveta so prisostvovali novinarji vseh naših slovenskih časopisov in RTV Ljubljana. Seja delavskega sveta je bila pomembna zaradi tega, ker so v razpravi o nastalem položaju v podjetju sprejeli akcijski program, katerega izpolnitev nam zagotavlja, da bomo v bližnji bodočnosti lahko dosegli takšne finančne uspehe in s tem tudi osebne dohodke, da usklajevanja cen z novo gospodarsko reformo ne bomo občutili.

V razpravi o polletnem finančnem poročilu so člani delavskega sveta ugotovili, da so rezultati slabši od predvidenih oziroma planiranih, zato, ker nismo dosegli predvidenega dohodka. Čeprav je količinski plan za I. polletje izpolnjen oziroma celo presežen za približno 6%, je dohodek, ki znaša 4.700.000.000 din, za približno 9% manjši od planiranega. To dokazuje, da nismo dosegli predvidenega premika v kvaliteto proizvodnje. Z namenom, da napake, ki smo jih v tem pogledu napravili v I. polletju, odстранimo in do konca leta dosežemo planirane rezultate, je delavski svet sprejel pri potrditvi polletnega obračuna še naslednje sklepe:

— Delovne enote svoje proizvodne programe, ki jih periodično sprejemajo skupaj s centralno pripravo dela, ne morejo brez pristanka uprave in centralne priprave dela samovoljno spreminjati, ker s tem rušijo prodajno politiko železarne in povzročajo težave v odvisnih delovnih enotah.

— Uprava železarne naj skupaj z vodstvi delovnih enot izdela normative zalag surovin in polizdelkov ter ostalega potrošnega materiala. Ti normativi morajo biti prilagojeni potrebam tehnoloških procesov in pa terminom nabave.

— Uprava železarne in upravni odbor naj do naslednje seje delavskega sveta pripravita analizo zaostankov naših dobav v I. polletju 1965.

— Odgovorne službe so dolžne ukrepati tako, da bomo znižali čim več naše terjatve do kupcev.

Se več razprave so člani delavskega sveta posvetili vprašanju, ki so postala aktualna z uveljavljanjem nove gospodarske reforme. Položaj še ni docela jasn in se prav lahko zgodi, da ob koncu leta ne bomo dosegli potrebnih in predvidenih skladov, da ne govorimo o možnostih povečanja osebnih

dohodkov. Prav zaradi tega so skrbno proučili predlagane akcijske programe v delovnih enotah, s katerimi bi lahko znižali naše materialne stroške, saj ti v naših obračunih vedno predstavljajo najvišjo postavko. O akcijskem programu ter o ostalih ukrepih, ki jih moramo v železarni podvzeti, da bi uspešno uveljavili novo gospodarsko re-

skladišče koksa, pa je delavski svet železarne odobril naslednje izračunavanje kala:

2% za raztros in za razliko pri tehtanju, ki naj se vpiše v breme porabe koksa za surovo železo in agiomarat,

2% za razlike v teži dobav, kar gre v breme poslovnih stroškov in 1% za neevidentirano porabo koksa, kot je

šini povprečne akontacije delavčevega osebnega dohodka za ves čas, ko bi moral v smislu začasnih navodil o prenehanju dela še ostati na delu.

Vodstvo delovne enote obvezno izvede postopek za povračilo te škode s tem, da pismeni predlog za povračilo te škode dostavi takoj po pravnomočni odločbi o iz-

de osebnih dohodkov, dokler ne dosežejo polovice enomesečne potrebne mase. V rezervno odvajajo mesečno 5% formiranih osebnih dohodkov oziroma razliko med variabilnim delom, ki ga enota doseže, in variabilnim delom železarne, če je ta razlika manjša od 5%. Pri vsakokratnem črpanju rezerve morajo delovne enote rezervni sklad dopolniti po istem kriteriju. Delavski svet je sklenil, da mora takšno formiranje rezervnih skladov postati obveza in ga bo izvajala poslovna analiza na podlagi obračuna osebnih dohodkov brez vpliva delovnih enot, ker delovne enote do sedaj niso imele razumevanja na priporočila delavskega sveta železarne, da formirajo rezervne sklade in s tem ublažijo nihanja v prejemkih.

— Delavski svet je potrdil predložen pravilnik o penaliziranju nekvadratne proizvodnje v martinarni in na elektropeči. Obenem s potrditvijo teh pravilnikov je delavski svet odobril uveljavitev sklepa svoje 4. seje z dne 19. 9., da se delovni enoti elektropeč prizna 10% dodatek, ki se obračunava in izplačuje pod enakimi pogoji kot v martinarni.

— Delavski svet je pooblastil upravni odbor, da na osnovi predloga GEŽ določi nove cene v naših menzah, ki bodo veljale s 15. 8. 1965 in ki so nujne zaradi podražitev vseh življenjskih artiklov.

— Na predlog razpisne komisije, je delavski svet imenoval za direktorja kadrovskega sektorja ing. Alojza Poharja, dosedanjega šefa tehnološko organizacijskega oddelka v sektorju za ekonomiko.

Popravek

V 32. številki »Železarja« smo objavili izid žrebanja nagradne križanke ter imena članov žrebne komisije. Pravilno bi moralo biti napisano, da smo povabili Jerco Šimnic in ne Smolej ter napako s tem popravljamo.

ŽELEZAR

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE — Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Remigij Noč — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo Železarja, Železarna Jesenice. Tel. int. 758 in 394 — Tisk ČP »Gorenjski tisk«

Na 15. seji je delavski svet železarne sprejel več pomembnih sklepov

formo, berite v posebnem članku. Člani delavskega sveta so se dobro zavedali važnosti izpolnjevanja akcijskega programa, zato so zadolžili upravni odbor, da imenuje posebno komisijo, ki naj njegovo izvajanje spremljala, na delovne enote in njihove samoupravne organe pa so poslali posebno poslanico, s katero pozivajo na enotno in dosledno izvajanje sprejetega akcijskega programa.

V nadaljevanju seje je delavski svet razpravljajal še o poročilih komisije za gospodarstvo, komisije za spremljanje statuta, komisije za nagrajevanje ter komisije za razpis delovnega mesta direktorja kadrovskega sektorja. Na podlagi predlogov teh komisij so sprejeli vrsto sklepov, naše bralce pa želimo seznaniti z naslednjimi:

— V zvezi z ugotovitvami posebne komisije o vzrokih primanjkljaja koksa ter v zvezi s predlogi, ki sta jih komisija in uprava predložila delavskemu svetu, je ta odobril, da se po teh predlogih postopa in da se ugotovljeni primanjkljaji odpiše ob koncu leta oziroma pri zaključnem računu. Dokler ne bomo mehanizirali novo

kurjenje košev, propadanje koksa zaradi vremenskih pogojev in podobno.

— Delavski svet je odobril, da najamemo 2 kredita, enega pri Gospodarski banki SR Slovenije v Ljubljani za dobo 8 let in v znesku 350 milijonov, drugega pa pri Medobčinski komunalni banki kot kratkoročnega v višini 40 milijonov dinarjev.

— V začasnih navodilih s področja delovnih razmerij se v celoti spremeni 113. čl., ki naj se glasi:

»Če član delovne skupnosti, ki bi moral ostati na delu v železarni v času, določenem v začasnem navodilu o prenehanju dela, izostane z dela najmanj 7 zaporednih koledarskih dni, mora vodstvo delovne enote začeti postopek za ugotovitev samovoljne zapustitve dela in prvi naslednji dan po izteku 7 neopravičenih izostankov pismeno obvestiti pristojni organ za izrekanje ukrepov, da izvede postopek za izključitev člana iz Železarne Jesenice zaradi hujše kršitve delovne dolžnosti, ter postopek za izterjavo škode, ki jo je član delovne skupnosti zaradi samovoljne zapustitve dela povzročil železarni, v vi-

ključitvi iz članstva delovne skupnosti pravni službi — splošni sektor. Če pa je zaradi samovoljnega prenehanja dela nastala delovni enoti še večja materialna škoda, pa je treba uveljavljati v enakem postopku tudi to škodo, ki pa mora biti komisijsko ocenjena.«

— Delavski svet je na predlog komisije za nagrajevanje začasnó spremenil način formiranja mase osebnih dohodkov v delovnih enotah, kjer so se spremenili pogoji, kot v plinski in vodni energiji zaradi obratovanja nove kisikarne, v elektro toplotni energiji, zaradi večje porabe električne energije pri obratovanju nove ASEA peči, v jeklovleku zaradi selitve obrata in poizkusne proizvodnje na novih napravah, v OTK in RO zaradi večje proizvodnje nove elektropeči. Delovni enoti cevarna je delavski svet določil nov cenik za pocinkanje črnih cevi 1/2" in 3/4", ki jih dobavljamo iz železarne Sisak.

Od 1. avgusta dalje morajo vse delovne enote, ki z variabilnim delom presežejo povprečni variabilni del železarne kot celote, formirati svoje obvezne rezervne skla-